

BREYTING Á AÐALSKIPULAGI VOPNAFJARÐARHREPPS 2006-2026

Vegna Þverárvirkjunar og Vopnafjarðarlínu 1

BREYTINGARTILLAGA

29. maí 2020

TILLAGA Í VINNSLU

Unnið af

YRKI arkitektum

fyrir

Vopnafjarðarhrepp

Innihald

1	Aðdragandi, tilgangur og markmið	4
1.1	Þverárvirkjun	4
1.2	Vopnafjarðarlína 1.....	5
2	Tillaga að breytingum á aðalskipulagi	6
2.1	Vegna Þverárvirkjunar:.....	6
2.1.1	Breytingar á uppdrætti	6
2.1.2	Breytingar á greinargerð.....	9
2.2	Vegna Vopnafjarðarlínu:.....	11
2.2.1	Breytingar á uppdrætti	11
2.2.2	Breytingar á greinargerð.....	14
3	Staðhættir og fyrirhugaðar framkvæmdir	15
3.1	Umhverfi Þverár.....	15
3.1.1	Landnotkun og verndun	17
3.1.2	Nánari lýsing á virkjunarsvæðinu og framkvæmdum	17
3.2	Hellisheiði.....	19
3.2.1	Landnotkun og verndun	20
3.2.2	Núverandi loftlína.....	20
3.2.3	Jarðstrengur.....	21
4	Umhverfismat	23
4.1	Matsskylda	23
4.2	Tengsl við aðrar áætlanir.....	23
4.2.1	Landsskipulagsstefna	23
4.2.2	Aðalskipulag Vopnafjarðar 2006-2026.....	24
4.2.3	Kerfisáætlun Landsnets.....	24
4.3	Mat á áhrifum	25
4.4	Umhverfispættir og viðmið	26
4.5	Áhrifapættir	27
4.5.1	Þverárvirkjun	27
4.5.2	Vopnafjarðarlína 1	27
4.6	Valkostir	27
4.7	Umhverfisáhrif vegna Þverárvirkjunar	28
4.7.1	Áhrif á loftslag	28
4.7.2	Áhrif á land.....	29
4.7.3	Áhrif á lífríki.....	30
4.7.4	Áhrif á heilsu og öryggi.....	31

4.7.5	Áhrif á samfélag	32
4.7.6	Áhrif á fornleifar og minjar.....	33
4.7.7	Samantekt áhrifa og niðurstaða.....	33
4.8	Umhverfisáhrif vegna Vopnafjarðarlínu 1	35
4.8.1	Áhrif á loftslag	35
4.8.2	Áhrif á land.....	35
4.8.3	Áhrif á lífríki.....	36
4.8.4	Áhrif á heilsu og öryggi.....	37
4.8.5	Áhrif á samfélag	37
4.8.6	Áhrif á fornleifar og minjar.....	38
4.8.7	Samantekt áhrifa og niðurstaða.....	38
5	Málsmeðferð – hvenær getur þú komið að málum?.....	40
5.1	Kynning lýsingar	40
5.2	Kynning tillögu í vinnslu	40
5.3	Tímalína og samráðsáætlun	41
6	Heimildir	42

Athugasemdir og ábendingar við tillögu

Allir sem óska getið komið á framfæri athugasemdum og ábendingum við þessa tillögu með því að senda þær skriflega til skipulags- og byggingafulltrúa Vopnafjarðarhrepps á netfangið sigurdur.jonsson@efla.is eða með bréfpósti á Sigurður Jónsson, Efla Austurlandi, Hafnargötu 28, 710 Seyðisfirði.

Athugasemdir og ábendingar verða hafðar til hliðsjónar við frekari vinnu við tillöguna. Þegar tillaga telst fullbúin verður hún auglýst samkvæmt 31.gr. Skipulagslaga nr. 123/2010. Sjá nánar um samráð í kafla 5.

1 Aðdragandi, tilgangur og markmið

Sveitarstjórn leggur hér fram tillögu að breytingum á aðalskipulagi Vopnafjarðarhrepps 2006-2026. Lagðar eru fram tillögur að **tveimur** breytingum samhliða. Breytingarnar eru vegna fyrirhugaðrar Þverárvirkjun og lagningu Vopnafjarðarlínu 1 í jörð yfir Hellisheiði.

Tilgangur breytinganna er að gæta samræmis við áætlanir þessara framkvæmda og koma fram sjónarmiðum sveitarstjórnar um þær. **Þessar breytingar eiga sameiginlegt meginmarkmið að auka raforkuöryggi á Vopnafirði.** Er það í samræmi við áætlanir sveitarfélagsins um að styrkja bæði búsetu og atvinnulíf í sveitarfélaginu.

1.1 Þverárvirkjun

Fyrirtækið Þverárdalur ehf. áformar að reisa allt að 6 MW vatnsaflsvirkjun í Þverá í Vopnafirði. Þverá er um 19 km frá upptökum í Smjörfjölum að ármótum Hofsár. Markmið Þverárdals ehf. er m.a. að nýta raforkuna í heimabyggð, virkja vatnsaflað á hagkvæman hátt og standa að hönnun mannvirkja og framkvæmdum á forsendum umhverfis.

Framkvæmdin fellur undir, 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum m.s.br. Þar fellur framkvæmdin í flokk B eða framkvæmdir sem kunna að vera háðar mati á umhverfisáhrifum þar sem þær geta haft í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif. Þverárdalur ehf. óskaði eftir heimild Skipulagsstofnunar til að meta umhverfisáhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar eins og um væri að ræða framkvæmd í flokki A og framkvæmdin færi því í fullt ferli mats á umhverfisáhrifum. Skipulagsstofnun féllst á það. Matsferlinu lauk með álit Skipulagsstofnunar dags. 22. nóvember 2019.

Nálgast má bæði matsskýrslu framkvæmdaraðila og álit Skipulagsstofnunar hér: <https://www.skipulag.is/umhverfismat-framkvaemda/gagnagrunnur-umhverfismats/matsskylduakvadanir-flokkur-b/nr/995>

1.2 Vopnafjarðarlína 1

Landsnet áformar að hluti Vopnafjarðarlínu 1 verði lögð í jörð á alls um 9,4 km löngum kafla. Að mestu leyti er framkvæmdin innan sveitarfélagsmarka Vopnafjarðarhrepps, frá sveitarfélagsmörkum á móts við Fljótsdalshéraðs og niður í Böðvarsdal norðan Hellisheiðar eystri eða alls um 7 km. Jarðstrengurinn mun fylgja núverandi vegi yfir Hellisheiði eystri að mestu leyti. Í kjölfar lagningar jarðstrengs verður núverandi loftlína um heiðina tekin niður. **Strengurinn verður með sömu flutningsgetu og loftlínan sem hann leysir af hólmi.**

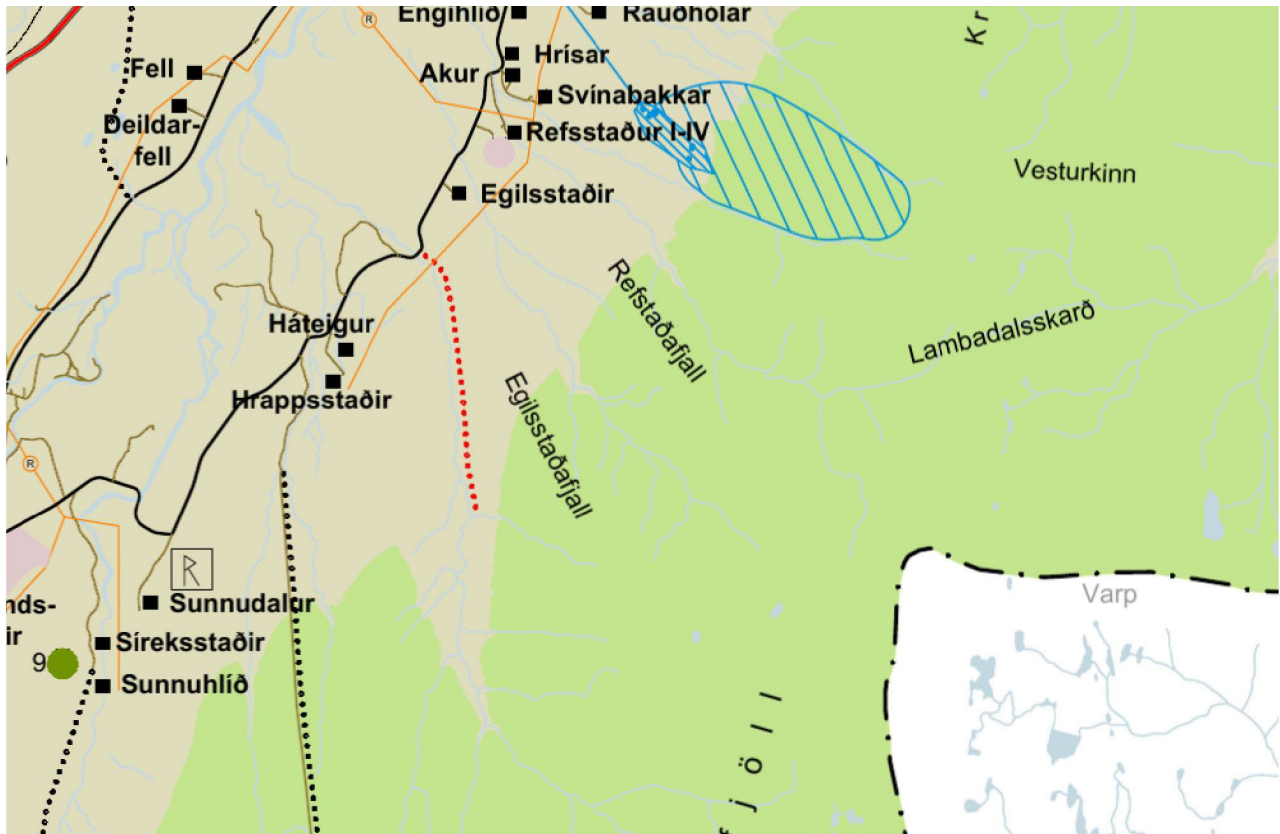
Tilgangur með lagningu jarðstrengs yfir Hellisheiðina er að bæta raforkuflutningskerfið til Vopnafjarðar. Er það gert til að m.a. koma í veg fyrir truflanir á orkuflutningi sem veldur notendum bæði óþægindum og kostnaði. Einnig er æskilegt að draga úr þörf á veðurháðum viðgerðum á loftlínu sem eru oft unnar við hættulegar aðstæður í erfiðum veðurskilyrðum.

Framkvæmd við niðurtöku loftlínunnar er tilkynningaskyld til ákvörðunar um matsskyldu til Skipulagsstofnunar skv. flokki B, sbr. tl. 13.02 í 1. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Jarðstrengslögnin ein og sér fellur ekki undir tilkynningaskylda framkvæmd þar sem strengurinn er undir 10 km og fer ekki um verndarsvæði.

Landsnet lagði fram tilkynningu til Skipulagsstofnunar um fyrirhugaða framkvæmd við Vopnafjarðarlínu 1 í september 2019. Skipulagsstofnun tók ákvörðun þann 12. desember 2019 um að framkvæmdin væri ekki matsskyld.

Sjá nánar í ákvörðun Skipulagsstofnunar sem finna má hér:
<https://www.skipulag.is/umhverfismat-framkvaemda/gagnagrunnur-umhverfismats/matsskylduakvordanir-flokkur-b/>

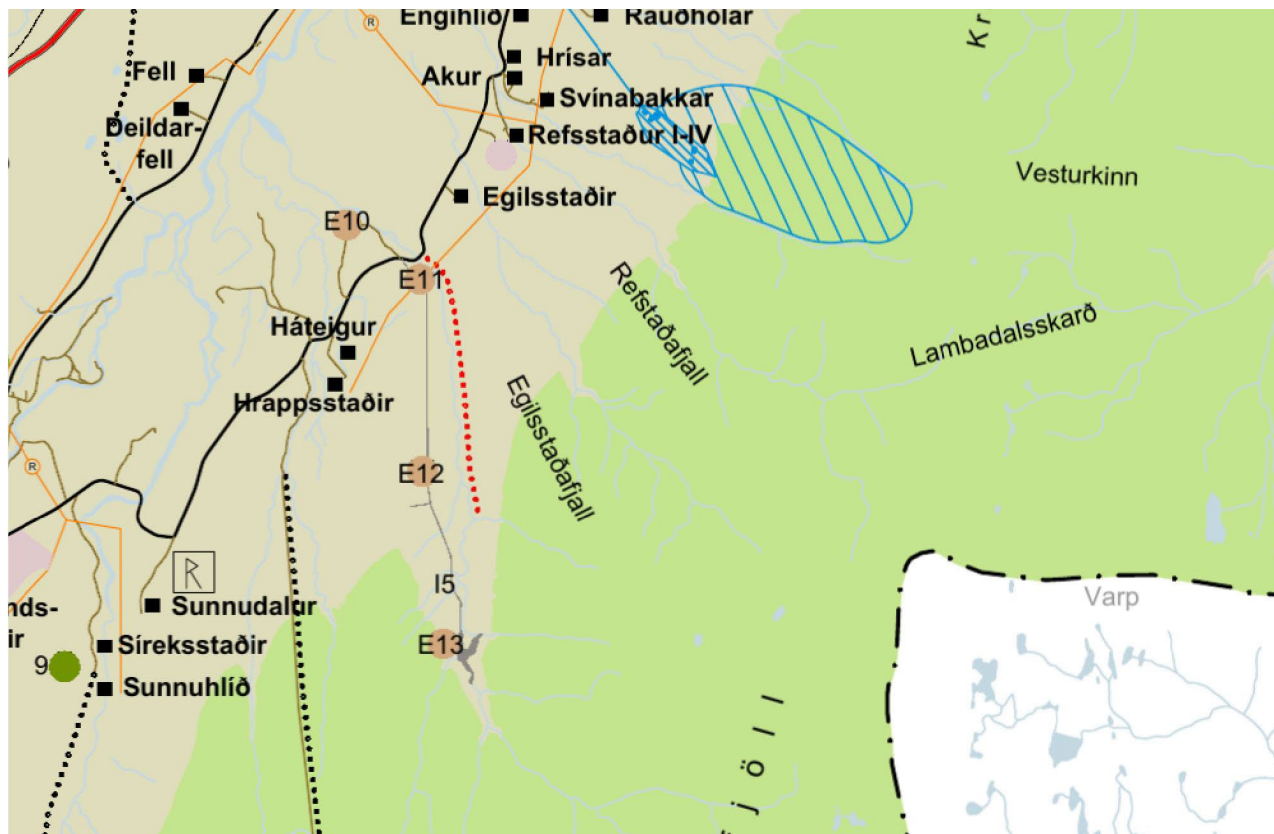

SKÝRINGAR:

	ÍBÚÐARSVÆÐI		EFNISTÓKUSVÆÐI / EFNISLOSUN		VATNSVEITA Í JÖRD
	MÍÐSVÆÐI		NÁTTÚRUVERNDARSVÆÐI SVÆÐI Á NATTURUMJANSKRÁ		RAFVEITA, LOFTLÍNA
	ATHAFNASVÆÐI		BLÖNDUÐ LANDNOTKUN LITUR Í SAMRÆMI VÍÐ FYRIRHUGUÐ LANDNOT		RAFVEITA, JARÐLÍNA
	IDNÁÐARSVÆÐI		LANDBÚNÁÐARSVÆÐI		FJARSKIPTI Í JÖRD
	HAFNARSVÆÐI		VÖTN, ÁR OG SJÓR		FRÁVEITA Í JÖRD
	SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR		STRANDSVÆÐI SEM UPPFYLJUR UMHERFISMÖRK FYRIR ÚTIVISTARSVÆÐI, SBR: FYLGISKJAL 2 MÍÐ REGLUGERÐ NR. 798/1999 UM FRÁVEITUR OG SKÖLP.		YFIRFALL Í JÖRD
	VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI		STRANDSVÆÐI Í FLOKKI B		FRÁVEITA Í JÖRD NOTKUN HÉTT Á SKIPULAGSTÍMANUM
	OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA		STOFNBRAUT		ADALSTÍGUR
	ÖBYGGÐ SVÆÐI		TENGIBRAUT		GÖNGULEIDIR/ÚTIVISTARSTÍGAR
	SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDAÖBYGGÐ		ADRIR VEGIR TIL SKÝRINGAR		REIDLEIDIR/REIDSTÍGAR
	SORPFÖRGUNARSVÆÐI		BYGGINGAR TIL NIÐURRIFS		

Mynd 2.2 Hluti sveitarfélagsuppdráttar fyrir breytingu. Mælikvarði 1:100.000.

SKÝRINGAR:

	ÍBÚÐARSVÆÐI		EFNISTÓKUSVÆÐI / EFNISLOSUN		VATNSVEITA Í JÖRD
	MÍÐSVÆÐI		NÁTTÚRUVERNÐARSVÆÐI SVÆÐI Á NATTÚRUMINJASKRÁ		RAFVEITA, LOFTLÍNA
	ATHAFNASVÆÐI		BLÖNDUÐ LANDNOTKUN LITUR Í SAMRÆMI VÍÐ FYRIRHUGUÐ LANDNOT		RAFVEITA, JARÐLÍNA
	IDNÁÐARSVÆÐI		LANDBÚNÁÐARSVÆÐI		FJARSKIPTI Í JÖRD
	HAFNARSVÆÐI		VÖTN, ÁR OG SJÓR		FRÁVEITA Í JÖRD
	SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR		STRANDSVÆÐI SEM UPPFYLUR UMHERFISMÖRK FYRIR ÚTIVISTARSVÆÐI, SBR. FYLGISKJAL 2 MÍÐ REGLUGERÐ NR. 798/1999 UM FRÁVEITUR OG SKÖLP.		YFIRFALL Í JÖRD
	VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI		STRANDSVÆÐI Í FLOKKI B		FRÁVEITA Í JÖRD NOTKUN HÉTT Á SKIPLAGSTÍMANUM
	OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA		STOFNBRAUT		ADALSTÍGUR
	ÖBYGGÐ SVÆÐI		TENGIBRAUT		GÖNGULEIDIR/ÚTIVISTARSTÍGAR
	SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDAÖBYGGÐ		ADRIR VEGIR TIL SKÝRINGAR		REIDLEIDIR/REIDSTÍGAR
	SORPFÖRGUNARSVÆÐI		BYGGINGAR TIL NIÐURRIFS		

Mynd 2.3 Hluti sveitarfélagsuppdráttar eftir breytingu. Mælikvarði 1:100.000.

2.1.2 Breytingar á greinargerð

Eftirfarandi töflu og sérskilmálum er bætt við greinargerð aðalskipulagsins:

Auðk.	Heiti	Stærð (ha)	Lýsing
I – 5	Þverárvirkjun	8,4	6MW vatnsaflsvirkjun. Iðnaðarsvæðið samanstendur af: stíflu, uppistöðulóni, yfirfalli, veituskurðum, þrýstipípu, stöðvarhúsi, frárennisskurði og vegum.
Sérskilmálar fyrir Þverárvirkjun: <u>Fyrir framkvæmdir:</u> Áður en til framkvæmda kemur þarf að vinna deiliskipulag fyrir virkjunarsvæðið. Þar verði gerð frekari grein fyrir stærðum og umfangi mannvirkja. Við allan frágang á mannvirkjum skal huga að nærumhverfinu þannig að þau verði sem minnst áberandi frá nærliggjandi svæðum. <i>Stöðvarhús:</i> við hönnun, lita og efnisval, hæðarsetningu og nánara val á staðsetningu skal taka mið af því að draga úr neikvæðum sjónrænum áhrifum hússins. <i>Vegagerð og lagning þrýstipípu:</i> Leggja skal vegi fljótandi með það fyrir augum að draga úr áhrifum á grunnvatnsstöðu og grunnvatnsstreymi. Við allan uppgröft skal halda til haga náttúrulegum gróðri og geyma fyrir frágang svo hægt sé að loka sárum með staðargóðri. Er það hugsað til að draga úr áhrifum á gróðurfar og ásýnd. Til að draga úr efnisflutningum og þörf á frekari uppgröft efna skal nýta efni sem grafið er upp sem fyllingarefni eins og kostur er. <u>Fyrir rekstur virkjunarinnar:</u> Aurskolanir úr lóni og inntaki fari ekki fram nema í samráði við Veiðifélag Hofsár og Sunnudalsár. Skulun fari fram þegar rennsli og náttúrulegur aurburður er mikill í ánni og á þeim tímum árs sem minnstar líkur eru á því að aukins aurburðar gæti út í Hofsá. Fylgjast skal með áhrifum framkvæmda á mýrlendi og tryggja að mýrar þorni ekki upp að loknum framkvæmdum. Komi til þess að mýrar þorni upp skal meta umfang þess rasks eftir leiðbeiningum Umhverfisstofnunar.			

Vegna nýrra efnistökusvæða fyrir framkvæmdina er bætt við fjórum efnistöku- og efnislosunarsvæðum. Tafla yfir efnistökusvæðin (námu,) yrði viðbót við töflu 18 á bls. 66 í greinargerð Aðalskipulags Vopnafjarðarhrepps 2006-2026:

Nr.	Stærð (ha)	Svæði	Lýsing
E10	3,1	Brunná við Hrappsstaði	Setnáma úr fornum sjávarkambi og er efnið samansett úr sandi og mól. Staðsett norðan megin við Sunnudalsveg, í landi Hrappsstaða/Háteigs. Er í námuskrá Vegagerðarinnar með fastnr. 18510. Áætluð efnistaka um 80.000 m ³ .
E11	2,8	Eyrar í farvegi Þverár, ofan við brú.	Malareyrar í farvegi Þverár ofan við brú á Sunnudalsvegi ásamt haugsetningarsvæði á malarkambi ofan við vesturbakka árinna.

			Efnistaka heimil til að halda árfarveginum í föstu skorðum með það fyrir augum að verja brúnnna og veginn í miklum vatnavöxtum. Slík varnarviðbrögð skulu unnin í samstarfi við Vegagerðina. Áætluð efnistaka úr árfarvegi um 20.000 m³. Frekari efnistaka háð framburði árinna. Haugsetning er leyfileg á ógrónum malarkambi ofan við vesturbakka árinna. Áætluð haugsetning allt að 20.000 m³ efnis ofan á ógróinn malarkamb. Huga skal að laga efni og frágangi þannig að vel falli að landi.
E12	5,3	Hrappstaðaháls	Ógróinn jökulruðningur á klöpp. Svæðið er hugsað til efnistöku jafnt sem haugsetningar. Til stendur að grafa þrýstipípu þverárvirkjunar í gegnum svæðið ásamt vegi að stíflustæði. Áætluð efnistaka um 30.000 m³. Áætluð haugsetning allt að 60.000 m³ efnis af því gefnu að 30.000 m³ efnis hafa verið fjarlægðir. Huga skal að laga efni og frágangi þannig að vel falli að landi.
E13	1,8	Stíflu- og lónstæði þverárvirkjunar	Malareyrar í faregi þverár. Fyrirhuguð stífla þverárvirkjunar yrði fyrir ofan svæðið ásamt uppistöðulóni. Áætluð efnistaka um 10.000 m³.

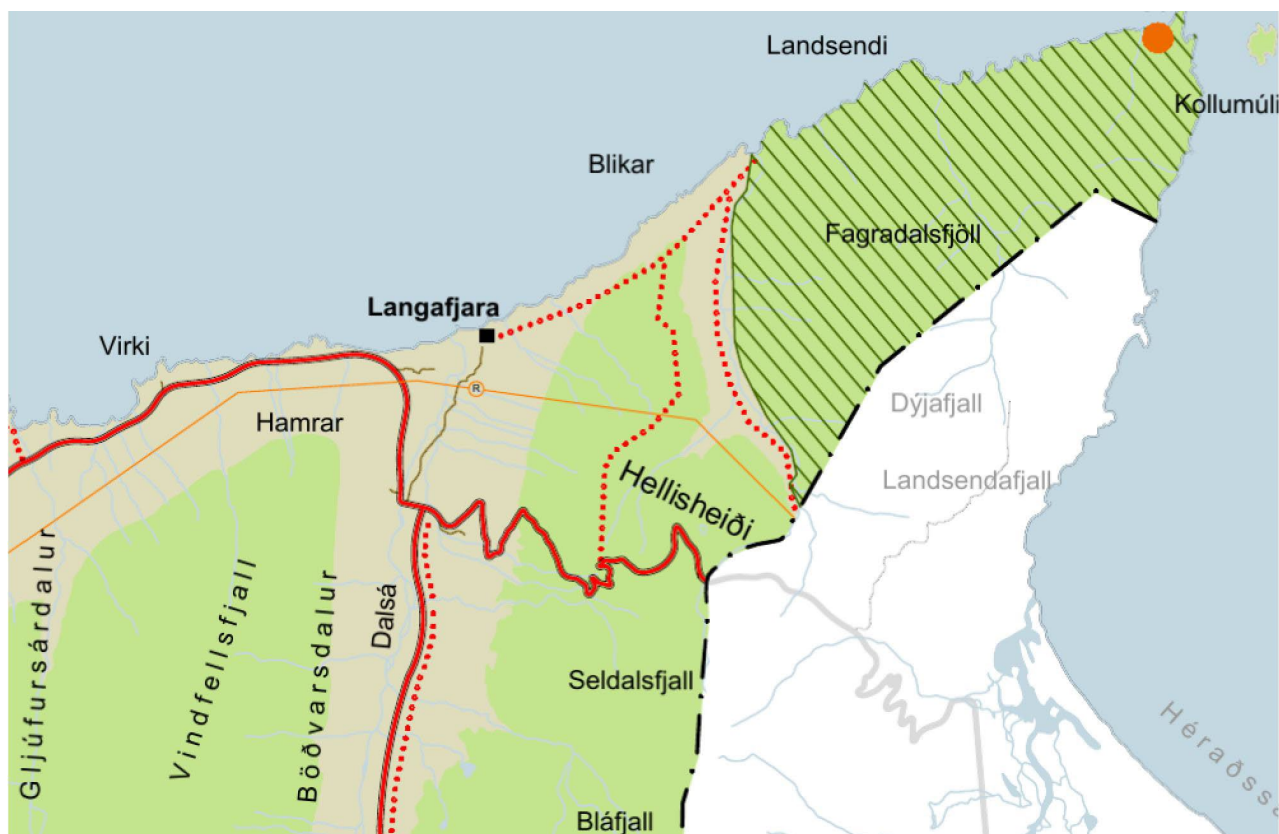
Tillaga um breytingu á Aðalskipulagi Vopnafjarðarhrepps 2006-2026 vegna Vopnafjarðarlínu felur í sér **breytingu á sveitarfélagsuppdraætti ásamt viðbótum í greinargerð.**

Markmið aðalskipulagsbreytingarinnar er að fella út loftlínu frá sveitarfélagsmörkum við Fljótsdalshérað norðan Þjóðvegur nr. 917 og að mastri 247 í Böðvarsdal og gera ráð fyrir 66 kV jarðstreng í hennar stað. Jarðstrengur verður sýndur meðfram Þjóðvegi uppi á heiðinni en í norðurhlíð hennar fer strengurinn eftir gömlum slóða. Lengd loftlínu sem verður tekin niður og nýs jarðstrengs verða um 7 km.

2.2.1 Breytingar á uppdrætti

Breyting á Aðalskipulagi Vopnafjarðarhrepps 2006-2026 mun fela í sér breytingu á línuleið sem sýnd er á sveitarfélagsuppdrætti. Breytt línuleið liggur um Hellið og verður hún meðfram núverandi þjóðvegi yfir heiðina. Þá er núverandi lega loftlínu felld út af uppdrættinum. Sjá mynd 2.4 fyrir yfirlitsmynd af uppdrættinum. Staðsetning breytinga er sýnd með gulum fleti og svörtum ramma. Sjá næstu myndir á eftir:

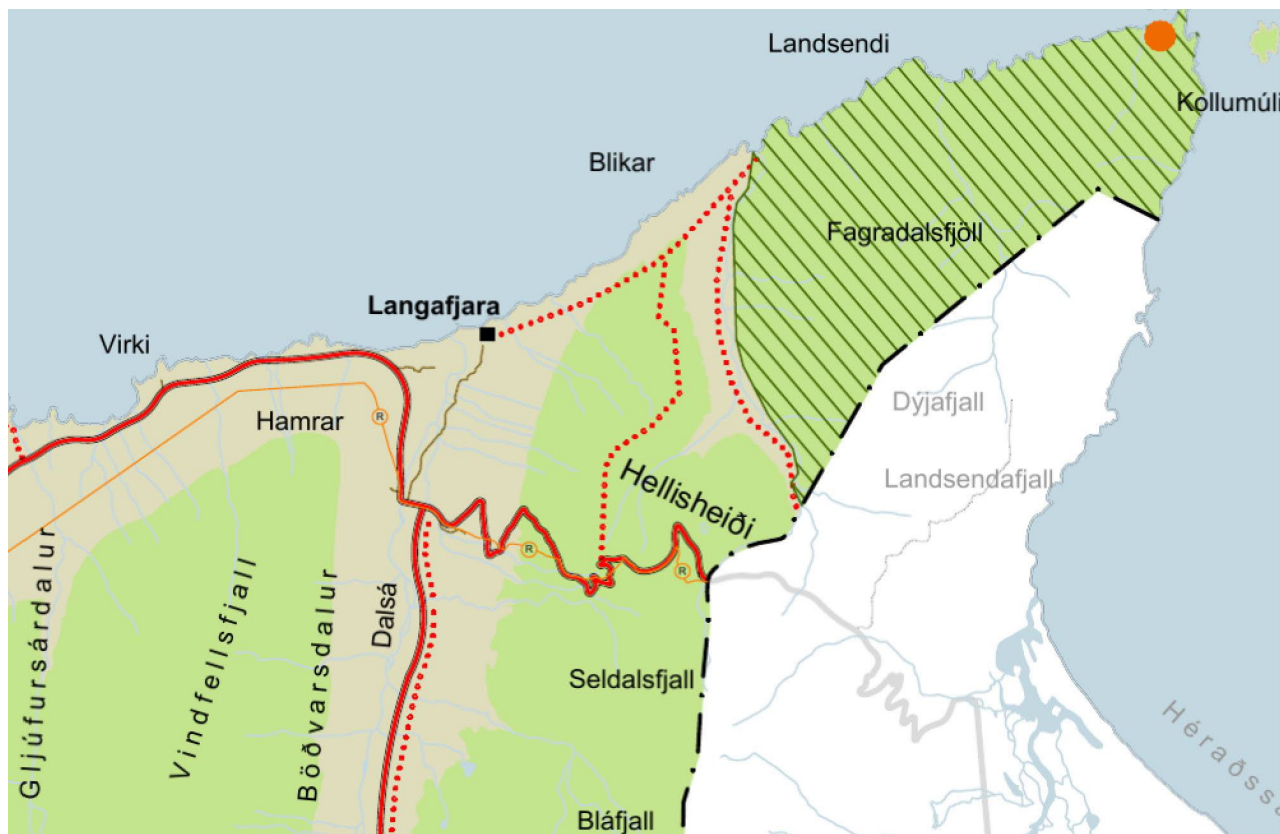

SKÝRINGAR:

	ÍBÚÐARSVÆÐI		EFNISTÓKUSVÆÐI / EFNISLOSUN		VATNSVEITA Í JÖRD
	MIDSVÆÐI		NÁTTÚRUVERNDARSVÆÐI SVÆÐI Á NATTÚRUMINJASKRÁ		RAFVEITA, LOFTLÍNA
	ATHAFNASVÆÐI		BLÖNDUÐ LANDNOTKUN LITUR Í SAMRÆMI VÍÐ FYRIRHUGUÐ LANDNOT		RAFVEITA, JARÐLÍNA
	IDNADARSVÆÐI		LANDBÚNADARSVÆÐI		FJARSKIPTI Í JÖRD
	HAFNARSVÆÐI		VÖTN, ÁR OG SJÓR		FRÁVEITA Í JÖRD
	SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR		STRANDSVÆÐI SEM UPPFYLUR UMHERFISMÖRK FYRIR ÚTIVISTARSVÆÐI, SBR. FYLGISKJÁL 2 MEÐ REGLUGERÐ NR. 798/1999 UM FRÁVEITUR OG SKÖLP.		YFIRFALL Í JÖRD
	VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI		STRANDSVÆÐI Í FLOKKI B		FRÁVEITA Í JÖRD NOTKUN HEITT Á SKIPULAGSTÍMANUM
	OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA		STOFNBRAUT		ADALSTÍGUR
	ÖBYGGÐ SVÆÐI		TENGIBRAUT		GÖNGULEIDIR/ÚTIVISTARSTÍGAR
	SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDABYGGÐ		AÐRIR VEGIR TIL SKÝRINGAR		REIDLEIDIR/REIDSTÍGAR
	SORPFÖRGUNARSVÆÐI		BYGGINGAR TIL NIÐURRIFS		

Mynd 2.5 Hluti sveitarfélagsuppdráttar fyrir breytingu. Mælikvarði 1:100.000.

SKÝRINGAR:

	ÍBÚÐARSVÆÐI		EFNISTÖKUSVÆÐI / EFNISLOSUN		VATNSVEITA Í JÖRD
	MÍÐSVÆÐI		NÁTTÚRUVERNDARSVÆÐI SVÆÐI Á NATTÚRUMINJASKRÁ		RAFVEITA, LOFTLÍNA
	ATHAFNASVÆÐI		BLÖNDUÐ LANDNOTKUN LITUR Í SAMRÆMI VÍÐ FYRIRHUGUÐ LANDNOT		RAFVEITA, JARDLÍNA
	IDNADARSVÆÐI		LANDBÚNADARSVÆÐI		FJARSKIPTI Í JÖRD
	HAFNARSVÆÐI		VÖTN, ÁR OG SJÓR		FRÁVEITA Í JÖRD
	SVÆÐI FYRIR ÞJÓNUSTUSTOFNANIR		STRANDSVÆÐI SEM UPPEYLLUR UMHERFISMÖRK FYRIR ÚTIVISTARSVÆÐI, SBR: FYLGISKJAL 2 MÍÐ REGLUGERÐ NR. 798/1999 UM FRÁVEITUR OG SKÓLP.		YFIRFALL Í JÖRD
	VERSLUNAR- OG ÞJÓNUSTUSVÆÐI		STRANDSVÆÐI Í FLOKKI B		FRÁVEITA Í JÖRD NOTKUN HÉTT Á SKIPULAGSTÍMANUM
	OPIN SVÆÐI TIL SÉRSTAKRA NOTA		STOFNBRAUT		ADALSTÍGUR
	ÖBYGGÐ SVÆÐI		TENGIBRAUT		GÖNGULEIDIR/ÚTIVISTARSTÍGAR
	SVÆÐI FYRIR FRÍSTUNDAÞYGGÐ		ADRIR VEGIR TIL SKÝRINGAR		REIDLEIDIR/REIDSTÍGAR
	SORPFÖRGUNARSVÆÐI		BYGGINGAR TIL NIÐURRIFS		

Mynd 2.6 Hluti sveitarfélagsuppráttar eftir breytingu. Mælikvarði 1:100.000.

2.2.2 Breytingar á greinargerð

Bætt verður við greinargerð Aðalskipulags Vopnafjarðarhrepps 2006-2026 eftirfarandi umfjöllun um Vopnafjarðarlínu 1 ásamt skilmálum fyrir útgáfu framkvæmdaleyfis.

Breyting felur í sér að kafli 3.2.8.3 Rafmagn eru uppfærður og bætt er við skilmálum fyrir framkvæmdaleyfi vegna viðhald og breytinga á Vopnafjarðarlínu. Eftir breytingu er kafliinn svohljóðandi (viðbætur sýndar feitletraðar):

3.2.8.3 Rafmagn

Vopnafjarðarhreppur er á rafhitunarsvæði þar sem húsnæði er undantekningar lítið hitað upp með rafmagni. **Vararafstöð er við þéttbýlið sem er keyrð með olíu þegar mikið álag er á raforkukerfinu eða skerðing verður á afhendingu rafmagns.**

Vopnafjarðarlína 1

Vopnafjarðarlína 1 er 66 kV lína sem tekin var í notkun 1980 og er eina tenging Vopnafjarðar við flutningskerfi Landsnets. Línan liggur frá Lagarfossvirkjunin í Lagarfljóti á Fljótshálsi, meðfram Lagarfljóti að Jökulsá á Brú í Hróarstungu í átt til sjávar, yfir Hellisheiði eystri og niður í Böðvarsdal. Þaðan meðfram Krossavíkurfjöllum, yfir Hofsá og Kolbeinstanga að tengivirki við þéttbýlið í Vopnafirði.

Skilmálar vegna lagningu jarðstrengja

Við lagningu strengja í jörð skal fyrst horfa til þess að leggja strengi um raskað svæði s.s. meðfram vegum og slóðum. Slíkt dregur úr frekara raski og getur einfaldað viðhald eða viðgerðir á streng.

Við framkvæmdir og frágang skal halda til haga svarðlagi og gera ráð fyrir að endurnýta það ofan á skurði eins og hægt er. Annars skal sá þar sem land er gróið með tegundum í samræmi við núverandi gróður. Jafnframt þarf að gæta þess að frágangur falli vel að landslagi.

Skilmálar vegna niðurtöku á loftlínunum

Við niðurtöku á loftlínu og möstrum skal horfa til þess að nýta vegi og vegslóða eins og kostur er til að lágmarka rask á yfirborði. Fylla skal upp í holur eftir staura eða möstur. Ef vegslóði er talinn óþarfur eftir niðurtöku loftlínu skal loka honum og ganga frá með því að notast við efni af staðnum og staðargróður látin græða sárin. Á melum og ógrónum svæðum skal jafna land svo líkast því sem fyrir er.

Markmiðið er svæði eftir aflagða vegi taki á sig mynd aðliggjandi svæða.

3 Staðhættir og fyrirhugaðar framkvæmdir

3.1 Umhverfi Þverár

*Eftirfarandi lýsingar koma úr matsskýrslu Þverárdals ehf. ([sjá skýrslu hér](#)).
Ýtarlegri umfjöllum má finna þar í köflum 2 og 5.*

Þverá er dragá sem á upptök í vestanverðum Smjörfjöllum, þaðan sem hún rennur niður á láglendi Vopnafjarðar, út í Hofsá og þaðan til sjávar. Þverá er mynduð af Sauða og Hestá við Þrætutungu þar sem ármótin eru. Fyrirhugað inntakslón yrði skammt norðan Þrætutungu. Þverárdalur tilheyrir Hrappsstöðum vestan ár (kallaður Hrapstaðadalur þeim megin) en Egilsstöðum, austan ár.

Lengd Þverár er um 19 km frá upptökum niður að ármótum Hofsár. Á leið hennar niður Þverárdal, niður á láglendi Vopnafjarðar renna í hana margir lækir úr fjöllum umhverfis. Leiðin upp með ánni sker marga slíka lækjarfarvegi. Frá fyrirhuguðu inntakslóni að stöðvarhúsi fellur Þverá í gili. Til að byrja með eru hlíðarnar niður að ánni aflíðandi en eftir því sem neðar dregur þrengist gilið, dýpkar og verður að gljúfri. Í gljúfrinu rennur Þverá um litríkar líparít myndanir.

Rofmáttur árinna er talsverður sem sést á því að frá fyrirhuguðu inntakslóni að Hofsá, um 6-7 km leið, eru engir fossar en nokkrar litlar flúðir. Áin breiðir nokkuð úr sér þegar giljunum sleppir og rennur þar í mörgum lænum áður en hún rennur út í Hofsá.

Frá þéttbýlinu í Vopnafirði er um 11 km akstursvegalengd um Hlíðarveg (917) og Sunnudalsveg (919) að Þverá. Þar er brú yfir ána, en rétt ofan hennar er fyrirhuguð staðsetning stöðvarhúss virkjunarinnar.

Fyrirhugað framkvæmdasvæði er að mestu vel gróið. Stórar mýrar með litlum flóaflákum og fjalldrapamóar voru áberandi á nyrðri hluta svæðisins þar sem þrýstipípa og vegur meðfram henni munu liggja uppi á flatlendinu, vestan Þverárgils.

Eftir því sem sunnar dregur á svæðinu, færast þrýstipípan og vegurinn nær bökkum Þverár og alveg niður að ánni þar sem stíflan, lónið, veituskurðurinn og yfirfallið eru fyrirhuguð. Á þessu svæði var gróðurinn mun fjölbreyttari þar sem skiptust á mis grónar og brattar skriður með full- eða hálfgrónum lyngmóum og jafnvel birkikjarri inn á milli.

Með fyrirhugaðri virkjun skerðist rennsli í Þverá á um sjö kílómetra kafla frá lóni að stöðvarhúsi. Innst (syðst) í dalnum rennur áin meðfram háum, nokkuð skriðulum og misvel grónum bökkum. Meðfram ánni eru einkum lítt grónar þurrar áreyrar. Þó sáust hér og þar grónar torfur ofan við árbakkann sem áin át bersýnilega úr. Nokkru norðar og neðar rann áin um þröngan farveg með klapparbotni og stundum um þröng höft. Á þessum kafla var lítið um bakkagróður.

Nýrst á svæðinu, um 500-700 m ofan við fyrirhugað stöðvarhús og brúna yfir Þverá á Sunnudalsvegi, rennur áin út úr þröngum farvegi sínum og flæðir um grófar og ógrónar áreyrar.

Við athugun á fuglalífi sumarið 2018 fundust 20 fuglategundir í Þverárdal, þar af voru sjö á válista. Tvær af framangreindum sjö válistategundum eru skilgreindar sem ábyrgðartegundir. Þessar tegundir eru fyll og fálki. Til viðbótar voru sjö tegundir af

Þeim 20 sem voru skrásettar skilgreindar sem ábyrgðartegundir. Þessar tegundir eru heiðagæs, sandlóa, heiðlóa, lóupræll, jaðrakan, spói og stelkur. Auk þessara tegunda er smyrill, sem skilgreindur er í forgangi vegna Bernarsamnings, og grágæs sem er á lista NÍ yfir svokallaðar forgangstegundir. Fálki sást þó ekki í athuguninni en fæðuleifar sem fundust benda eindregið til þess að tegundin verpi í Þverárgili.

Hreindýr hafa orðið meira áberandi á vopnfirskum heiðum á síðustu árum samhliða mikilli fjölgun þeirra norðan Jökuldals. Lítið hefur þó borið á hreindýrum í og við Þverárdal en þau hreindýr sem sjást þar einkum eru tarfar.

Vatnalíf Þverár ber þess glöggt merki hvað þéttleika og samsetningu þörunga og hryggleysingja varðar að vera vatnsmikil, köld og straumhörð á. Þannig bentu mælingar á blaðgrænu *a* (lífmassa þörunga) til þess að frumframleiðsla í ánni væri fremur lítil. Þörungar gegna mikilvægu hlutverki í frumframleiðslu straumvatna sem frumstig í fæðuvefjum og grunnur að tilveru annarra dýra ofar í fæðukeðjunni.

Gildi blaðgrænu gaf þær vísbendingar að aðstæður fyrir þörunga séu mun betri neðan til í ánni en á efri hluta hennar. Þéttleiki hryggleysingja var fremur lítill á öllum stöðvum og fánan fremur einsleit. Í flestum tilvikum var einungis rykmý til staðar en það var ríkjandi á öllum stöðvum og í öllum sýnum líkt og algengt er í dragám á Íslandi. Tegundasamsetning rykmýsfánunnar bendir til þess að Þverá sé fremur næringarefnafátæk.

Rafveitt var á fimm stöðum í Þverá. Einungis bleikjuseiði veiddust og voru þau á þremur stöðum í ánni. Ekkert seiði veiddist á efstu stöðinni þar sem fyrirhugað lónstæði á að vera.

Á fyrirhuguðu virkjunarsvæði er berggrunnurinn myndaður á svokölluðu mið-míósen tímabili á tertiera jarðsögu tíma (eldri en 11 milljón ára) og samanstendur að mestu af basaltlögum (póleitt) með misþykkum setlögum á milli. Á nokkrum stöðum skjóta upp kollinum yngri berglög, úr súru gosbergi frá síðari hluta tertíer og ísöld (eldri en 11 þúsund ára) eða súrt innskortsberg (rýólít, granófýr og granít). Í norðurhlíðum Smjörfjalla er talin vera kulnuð megineldstöð sem er álitin hafa verið virk á tertíer. Á láglendi er berggrunnurinn að mestu hulin þykkum setlögum, sem hafa verið að myndast frá lokum ísaldar (yngri en 11 þúsund ára). Víðs vegar má sjá malarhjalla neðarlega í hlíðum Smjörfjalla, sem hafa myndast þegar sjávarstaðan var hærri en hún er í dag.

Rennsli Þverár kemur til með að skerðast í gljúfrinu milli fyrirhugaðrar stíflu og niður að brúnni yfir Þverá á Sunnudalsvegi. Skerðingin á sér fyrst og fremst stað að vetri til en á sumrin verður áfram talsvert rennsli. Vatnsrennsli um flúðir á þessum kafla í gljúfrinu mun því skerðast en einungis að litlu leyti yfir sumartímann.

Engir þekktir fossar eru í Þveránni á þessu svæði, en nokkrir lækjarfarvegir falla í fossum fram yfir gljúfurbrúnina og í Þverá. Ásýnd þeirra mun ekki skerðast, fyrir utan einn ónefndan foss sem er um það bil 300 m neðan við stífluna. Sá foss mun að mestu hverfa vegna áforma um að veita vatninu úr þessum læk inn í lónið. Í gljúfrinu má sjá marga tilkomumikla bergganga, en öll fyrirhuguð mannvirki í tengslum við virkjunina eru staðsett fjarri þeim og því kemur framkvæmdin ekki til með að skerða þá eða ásýnd þeirra. Á kafla í

gljúfrinu hefur áin rofið sig niður í líparit (rýólít), sem er bergmyndun frá því að megineldstöðin í norðurhlíðum Smjörfjalla var virk.

Við vinnu við mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar fór fram skráning fornleifa á vegum fornleifadeildar Byggðasafns Skagfirðinga. Alls voru skráðar 32 minjar á vettvangi, 21 austan ár í landi Egilsstaða og 11 vestan ár, í landi Hrappsstaða.

Skráðar minjar endurspeglar hvernig afdalir, þar sem ekki var hefðbundinn búskapur, voru nýttir allt fram á 20. öld. Þar er að finna beitarrústóftir, hey- og seltóftir, auk nokkurra varða, smalabyrgis og tveggja stekkja. Elstu minjarnar eru seltóftir beggja vegna árgilsins en haft hefur verið í seli frá Hrappsstöðum vestan ár og Egilsstöðum austan ár. Seljabúskapur var hætt á Íslandi á 19. öld og hafði hann þá verið á undanhaldi um nokkurt skeið. Seltóftirnar eru gamlar að sjá og eru selin bæði kennd við sjálfar tóftirnar, kallaðar Seltóttir í landi Hrappsstaða en Seltættur í landi Egilsstaða. Heyjað var á dalnum fram á 20. öld og eru heytóftir bæði austan og vestan ár.

Fornleifaskráningin tekur til minja sem enn sjást á yfirborði eða þar sem staðsetning jarðlægra eða horfinna minja er þekkt. Minjar geta þó einnig leynst undir yfirborði þótt þær sjást ekki ofan jarðar. Þar sem fornleifar koma óvænt í ljós ber, samkvæmt 24. gr. laga um menningarminjar, að tilkynna fundinn til Minjastofnunar Íslands sem ákvarðar um frekari aðgerðir til björgunar eða verndar minjunnar.

3.1.1 Landnotkun og verndun

Samkvæmt Aðalskipulagi Vopnafjarðar 2006-2026 er virkjunarsvæði Þverárvirkjunar á landi sem skilgreint er sem landbúnaðarland. Óheimilt er að breyta landnotkun á landbúnaðarsvæði sem er 5 hektarar eða stærra, nema leyfi landbúnaðarráðherra liggi fyrir.

Engin verndarsvæði er í námunda við fyrirhugað virkjunarsvæði. Engin mikilvæg fuglasvæði á landsvísi eru í næsta nágrenni fyrirhugaðs virkjunarsvæðis.

Engin þekkt svæði í Vopnafjarðarhreppi eru undir náttúruvá og svæðið er ekki á þekktu jarðskjálftasvæði.

3.1.2 Nánari lýsing á virkjunarsvæðinu og framkvæmdum

Eftirfarandi samantekt byggir á framkvæmdalýsingu úr matsskýrslu Þverárdals ehf. Sjá nánar um fyrirhugaðar stærðir og umfang í kafla 3 í matsskýrslunni.

Stífla

Stíflan myndi liggja þvert yfir farveg Þverár, úr landi Hrappsstaða/Háteigs yfir í land Egilsstaða rétt neðan við ármót Þverár og Sauðár. Lengd stíflunnar er um 110 m, mesta hæð hennar yrði um 18 m.

Uppistöðulón/inntakslón

Við stífluna yrði til uppistöðulón sem yrði við venjulegt rekstrarvatnsborð um 1,5 ha að stærð, þar af um 40% þess í farvegi Þverár. Gert er ráð fyrir að í flóðum geti vatnsborð hækkað um 2,5 m frá venjulegu rekstrarvatnsborði. Yfirborð uppistöðulóns mun marka efri mörk virkjunarsvæðisins á uppdrætti aðalskipulags.

Yfirfall og skurður

Gert er ráð fyrir að skurður verði grafin á austurbakka Þverár við enda stíflu. Áætlað er að skurðurinn verður um 120 m langur og botnbreidd um 15 m. Við enda skurðar verður steipt yfirfall um 20 m langt. Yfirfallið er nauðsynlegt til að varna því að flæði yfir stífluna.

Veituskurður

Veita á litlum læk sem rennur í Þverá fyrir neðan fyrirhugaða stíflu yfir í uppistöðulónið. Vegna þessa þarf að grafa skurð frá núverandi farvegi lækjarins og yfir í lónið, um 370 m langan og 2 m breiðan.

Botnrás

Botnrás mun fyrst og fremst nýtast á byggingartíma stíflu við veitingu Þverár fram hjá stíflu en einnig til að tæma lónið á rekstartíma og skola út framburði. Neðan við botnrásina verður steiptur veggur sem leiðir vatnið aftur í farveg Þverár neðan við stíflu.

Þrýstipípa

Frá inntaki og niður að stöðvarhúsi verður lögð niðurgrafin þrýstipípa, á bilinu 1,2-1,3 m í þvermál. Áætlað er að lengd þrýstipípunnar verði um 5,5 km. Vegna graftar við lagningu pípunnar er gert ráð fyrir allt að 10-25 m heildarbreidd raskaðs svæðis, að jafnaði, fyrir veg og pípu. Breidd skurðar er breytileg eftir dýpi á fast, breiðari efst meðfram gílinu en mjórri eftir því sem neðar dregur.

Stöðvarhús og frárennisskurður

Stöðvarhúsið verður ofanjarðar, á einni hæð, á vesturbakka Þverár rétt ofan við brú Sunnudalsvegur á Þverá. Áætlað er að húsið verði um tæpir 170 m² og 12 m hátt frá gólfkóta húss. Undir og frá stöðvarhúsinu liggur um 15 m langur niðurgraffinn og steiptur frárennissstokkur, sem veitir vatninu frá hverflinum og út í frárennisskurð.

Um 3 m breiður og 140 m langur frárennisskurður verður grafinn frá stöðvarhúsinu og út í Þverá ofan við brúna. Frárennisskurðurinn mun marka neðri mörk virkjanasvæðisins.

Tenging við flutningskerfið

Virkjunin verður tengd með 11/33 kV jarðstreng inn á aðveitustöð RARIK á Vopnafirði. Útfærsla og undirbúningur að lagningu strengsins er í höndum RARIK sem rekur dreifikerfið.

Ráðgert er að leggja jarðstrenginn í jörðu um 11 km leið að Vopnafirði. Ekki er búið að ákveða strengleiðina en strengurinn mun að öllum líkindum liggja meðfram Sunnudalsvegi að gatnamótum Sunnudalsvegur og Hlíðarvegur. Þaðan mun strengurinn liggja meðfram Hlíðarvegi að gatnamótum Hlíðarvegur og Hofsárdalsvegur. Frá gatnamótum Hlíðarvegur og Hofsárdalsvegur yrði strengurinn lagður við hlið núverandi strengs RARIK að aðveitustöðinni.

Samkvæmt matsskýrslu Þverárdals ehf. stendur til að strengurinn verði plægður niður þannig að ummerki á yfirborði kom til með að verða sáralítill. Með hliðsjón af sambærilegum framkvæmdum mun RARIK sjá til þess að skoðað verði hvort fornleifar séu á leið jarðstrengsins og senda þær niðurstöður til Minjastofnunar Íslands.

Vegir

Gert er ráð fyrir að leggja aðkomuveg frá Sunnudalsvegi, um 250 m frá brúnni á Þverá, í núverandi slóðastæði að þrýstipípu ofan við stöðvarhús og niður að stöðvarhúsi. Sótt verður um heimild Vegagerðarinnar fyrir vegtengingu og endanleg staðsetning ákveðin þannig að sjónlengdir verði sem mestar. Meðfram þrýstipípu verður lagður ríflega 5 km langur vegur upp að stíflu og inntaki. Gert er ráð fyrir hefðbundnum malarvegi með um 4 m breiðri akbraut með útskotum reglulega til að tæki geti mæst á framkvæmdatíma. Heildarbreidd vega verður um 5-6 m að jafnaði með fláum en breidd vegarins getur á stöku stað orðið meiri þar sem jarðföll/gil verða þveruð. Með þrýstipípu er áætluð heildarbreidd raskaðs svæðið að jafnaði um 25 m á kafla meðfram gílinu, samanborið við 10-15 m þegar komið er upp úr því. Engir aðrir vegir eru fyrirhugaðir nema vinnuvegir sem verða fjarlægðir í verklok.

Efnistaka og haugsetning

Til byggingar virkjunar þarf efni í vegi, stíflu (allt frá finefnaríku efni og upp í 70 cm grjót) og fyllingar með mannvirkjum. Í matsskýrslu kemur fram að gert sé ráð fyrir að heildarefnispörf verði tæplega 100.000 m³, mest í stíflu, 32.000 m³, vegi 27.500 m³ og skurð fyrir pípu 19.500 m³. Gert er ráð fyrir að taka efnið úr fjórum námum, þarf af verði stærsti hluta efnis teknir úr tveimur námum: á ógrónu svæði um miðja leið þrýstipunnar og úr frágenginni námu við Hrappstaði (nefnist Brunná við Hrappsstaði í námuskrá Vegagerðarinnar, fastnr. 18510). Einnig er gert ráð fyrir að nýta efni úr tveimur námum í farvegi Þverár. Framangreindar námur eru ekki á aðalskipulagi Vopnafjarðar.

Haugsetning efnis

Framkvæmdaraðili gerir er ráð fyrir að endurnýta efni sem kemur úr uppgrefti innan framkvæmdasvæðisins eins og kostur er. Efni sem er ekki fullnægjandi að gæðum og nýtist ekki þarf að haugsetja. Ráðgert er að haugsetja efni í námu við þrýstipípuna og á mel meðfram aðkomuvegi. Við haugsetningu verður efninu jafnað yfir svæðin og þau formuð með svipuðum hætti og næsta umhverfi. Námu- og haugsetningarsvæðin vorun valin með tilliti til þess að um væri að ræða lítt eða ógróin svæði.

3.2 Helligheiði

Eftirfarandi lýsingar byggja á upplýsingum úr greinargerð sem fylgdi tilkynningu Landsnets til Skipulagsstofnunar.

Milli Héraðs og Vopnafjarðar er mikill fjallgarður gengur til norðausturs út í sjó. Landið einkennist af bröttum hliðum bæði Héraðs megin og Vopnafjarðar megin og hlykkjast þjóðvegurinn þar um í kröppum beygjum. Fjöll og dalir fjallgarðsins hafa sín örnefni en þjóðvegurinn er kenndur við Helligheiði og liggur hann hæst í 655 m y.s. Fjallgarðurinn er snjóþungur og algengt er að fannir séu í giljum langt fram eftir sumri. Hróstrugt og grýtt landslag er einkennandi uppi á heiðinni en fram á fjallsbrúnunum er útsýni yfir sveitirnar sem fjallgarðurinn klýfur.

Fjallgarðurinn er upp byggður af fjölbreyttum berglögum. Einkennandi eru basískt og ísúrt gosberg og setlög eldri en 11 m. ára. Lagnaleið jarðstrengsins og loftlínan eru í mikilli hæð og á gróðurrýru landi. Mosagróður er að finna við vatnssuppsprettur víða í fjallgarðinum en í hliðum og dalbotnum er lágvaxinn mólendis- eða mýrargróður.

Staurastæðum núverandi loftlínu var valinn staður utan votlendis í flestum tilfellum og slóðar liggja í þurru landi þar sem því hefur verið við komið.

Jarðstrengur mun liggja að mestu í þegar röskuðu, lítt grónu landi við þjóðveginn yfir Hellisheiði. Miðað er við að um 10 m breitt svæði raskist á framkvæmdatíma. Leitast verður eftir að halda strengleiðinni að stærstum hluta meðfram núverandi vegum, það er þegar röskuðu landi.

Á Hellisheiði er dýralíf frekar fábreytt og eru það helst spörfuglar og einstaka tófur á ferð sem sækja í æti í björgin. Svæðið telst til veiðisvæða hreindýra en svæðið telst ekki mikilvægt búsvæði þessara dýrategunda. Í hlíðum fjallgarðsins beggja vegna eru beitolönd fyrir sauðfé og eitthvað af því sækir upp á fjallgarðinn. Ein á er á fyrirhugaðri lagnaleið en það er Dalsá í Böðvarsdal.

3.2.1 Landnotkun og verndun

Samkvæmt Aðalskipulagi Vopnafjarðar 2006-2026 fer fyrirhugaður jarðstrengur um land sem skilgreint er óbyggt land annars vegar og landbúnaðarland hins vegar.

Samkvæmt Umhverfisstofnun er svæðið nyrst á skaganum milli Vopnafjarðar og Héraðsflóa á náttúruminjasrá undir aðrar náttúruminjar:

„604. Fagradalsfjöll og Kollumúli, Vopnafjarðarhreppi, Hlíðarhreppi, N-Múlasýslu. (1) Skaginn milli Vopnafjarðar og Héraðsflóa utan við Búr, Hellisheiði og Hellisá, ásamt Bjarnarey. (2) Fagurt fjallendi með dalverpum og litríkri strönd. Athyglisverður gróður.“

Loftlínan liggur skammt utan marka verndarsvæðisins. Engar þekkar fornleifar eru á svæðinu og fornleifaskráning hefur ekki farið fram.

3.2.2 Núverandi loftlína

Vopnafjarðarlína 1 er 66 kV loftlína á trjástaurum sem liggur frá Lagarfossstöð til Vopnafjarðar og er 58,1 km á lengd. Hún var tekin í notkun 1980. Vegir og/eða torfærir slóðar liggja með línunni eða næsta nágrenni og liggja að flestum staurastæðum.

Línan þverar Hellisheiði eystri og fer niður Fagradal, og upp Skinnugil og upp fjallið Búr. Ofan af Hellisheiði eystri þverar línan Böðvarsdal utarlega og liggur svo inn Vopnafjörð og í tengivirki norðan megin við fjörðinn.

Mikil hætta er á bilun línunnar vegna veðurálags og leiðin þar sem hún liggur um Hellisheiði er torfarin á veturna. Línan er eina tenging Vopnafjarðar við meginflutningskerfið. Til að tryggja frekar raforkuflutning til Vopnafjarðar er stefnt á að leggja línuna sem jarðstreng á tæplega 10 km kafla efst á Hellisheiði. Auk þess auðveldar strengleið nær þjóðveginum allt viðhald og eftirlit auk þess sem það bætir öryggi starfsmanna, sem sinna rekstri og viðhaldi línunnar, oft við erfiðar aðstæður. Loftlínan sem jarðstrengurinn leysir af hólmi verður tekin niður.

Loftlínan verður fjarlægð frá sveitarfélagamörkum við Fljótsdalshérað að staurastæðu 247 í Böðvarsdal norðan Hellisheiðar. Endamastur verður þar sem loftlínan og jarðstrengurinn tengjast.

Sá hluti loftlínu, sem tekin verður niður, er um 8,9 km að lengd. Sunnan til á Hellisheiði liggur línan frá vegi (Hlíðarvegi nr. 917), frá stæðu nr. 196 sem er í um 420 m h.y.s. rétt norðan við veginn yfir Hellisheiði á svokallaðri Fönn.

Núverandi loftlínu hefur í flestum tilfellum verið valinn staður utan votlendis og liggur slóð að hverjum staur vegna viðhalds á línunni. Við niðurtöku línu verða þessir slóðar notaðir. Á sumum stöðum eru einungis hjólför í landinu eða troðningar eftir vinnuvélar og í bröttum hlíðum eru skeringar. Engin plön eru við staurastæður. Hægt er að komast með tæki að vel flestum staurum seinnipart sumars og raskast því land lítið frá núverandi ástandi þegar lína verður fjarlægð.

Leiðararnir eru losaðir og undnir inn á kefli þannig þeir dragist sem minnst eftir jörð. Staurarnir eru dregnir upp með gröfu ef hægt er að koma henni að. Fyllt er upp í holur með efni af staðnum. Þar sem ekki er hægt að koma að gröfu er grafið niður með staurunum og þeir sagaðir sundur undir yfirborði og jafnað yfir. Helst er það í brekkunni niður í Böðvarsdal sem erfitt gæti reynist að koma að gröfu að 5-6 stæðum. Staurar, leiðarar og aðrir hlutar línunnar verður flutt af svæðinu.

Gerð verða endamöstur við báða enda jarðstrengs og þegar jarðstrengur hefur verið lagður milli þeirra verður loftlína tengd inn á möstrin. Settur verður upp tengibúnaður í eða við þessi möstur. Þá fyrst verður hægt að hefja niðurrif loftlínunnar.

Gert er ráð fyrir að frágangur svæðis við möstur núverandi loftlínu verði með þeim hætti að svæðið taki á sig mynd aðliggjandi svæða. Leitast verður við að fylla í holur eftir staura með efni af staðnum og staðargróður látinn um að græða sárin. Á melum og ógrónum svæðum verður land jafnað, sem líkast því sem fyrir er. Leitast verður við að velja árstíma sem ætla má að minnst áhrif verði á gróður.

Gera má ráð fyrir að slóðar verði áfram sýnilegir en samráð verður haft við sveitarstjórn og landeigendur um frágang þeirra t.d. ef krafa verður gerð um að lagfæra slóða. Hugsanlegt er að heimamenn vilji halda slóðum að einhverju leyti t.d. til fjárleita.

3.2.3 Jarðstrengur

Jarðstrengur mun liggja að mestu í þegar röskuðu, lítt grónu landi og sem næst þjóðveginum yfir Hellisheiði.

Sunnan við Hellisheiðina verður línan tekin í jörð við staurastæðu nr. 196 sem stendur í um 420 m h.y.s., rétt norðan við veginn yfir Hellisheiði á svokallaðri Fönn.

Strengurinn mun liggja meðfram vegi í gróinni hlíð og víkja aðeins frá honum eftir stalli í landinu áður en hann þverar veginn sunnan Köldukinnarlækjar. Þaðan liggur svo strengurinn ofan við veg nokkurn spöl og víkur frá veginum þar sem vegurinn sveigir til norðurs í Jökuldal og strengurinn þverar gil og læki. Leiðin liggur upp afliðandi hlíð og nálgast svo veginn aftur eftir skarpa beygju á honum til suðurs aftur og kemur strengleiðin að honum efst á hæðinni. Strengleiðin liggur með veginum til vesturs, þar sem hann fer ofan við Heiðarskarð og er það hæsti hluti leiðarinnar. Þar liggur leiðin sunnan vegar um gróðursnauðan mel þar sem stutt er á klöpp. Strengleiðin þverar veginn tvisvar á stuttum kafla vegna þrengsla, áður en hann fer niður bratta brekku í átt að Böðvarsdal og víkur frá vegi enda er hann hlykkjóttur á þessum kafla en þverar hann þrisvar á stuttum kafla áður en hann nálgast veginn aftur. Í brekkunni er

grjótskriða og melur þegar neðar er komið en neðst í brekkunni eru gróðurflákar og lífrænn jarðvegur inn á milli.

Þessi gamla slóð fylgir að mestu svokölluðum Þýfislæk og strengleiðin þverar hann þar sem hún kemur svo að veginum aftur, nokkuð austan við Dalsá, og fylgir honum að ánni. Þar liggur strengleiðin í grónu landi að ánni en þverun á Dalsá er hugsuð í brúnni eða undir ána ofan brúar. Vestan Dalsár, norðan við Eyvindarstaði er ákjósanleg leið meðfram gömlum vegi að þeim stað sem strengurinn tengist loftlínunni við stæðu númer 274 undir Vindfellshálsi. Þessi leið er í grónu landi í lífrænum jarðvegi.

Jarðstrengurinn verður 66 kV og er settur saman af þremur einleiðurum, einn fyrir hvern fasa, og hver þeirra um 7-8 cm í þvermál. Strengurinn verður með sömu flutningsgetu og loftlínan sem hann leysir af hólmi.

Við framkvæmdina verður notast við gröfu, fleygvélar og flutningabíla. Grafinn verður ca. 0,8 m breiður skurður fyrir strengina niður á um 1,25 m dýpi. Svarðlagi er haldið til haga þar sem því verður við komið. Við uppfyllingu skurðarins verður settur sandur neðst og umhverfis strenginn sem uppfyllir kröfur Landsnets s.s. varðandi hitaleiðni og strengnum komið fyrir á skurðbotninum. Gengið verður frá yfirborði lands, umframefni jafnað út og strengleiðin merkt á yfirborði.

4 Umhverfismat

Breytingin fellur undir lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 og er umhverfismat aðalskipulagstillögu unnið í samræmi við þau og Skipulagslög nr. 123/2010.

4.1 Matsskylda

Þverárvirkjun

Fyrirhugaðar framkvæmdir vegna Þverárvirkjunar falla undir, 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum m.s.br. Í 1. viðauka laganna, lið 3.22, segir að vatnsorkuver með uppsett rafafi 200 kW eða meira séu tilkynningarskyld til Skipulagsstofnunar (flokkur B). Þverárdalur ehf. ákvað að óska eftir heimild Skipulagsstofnunar til að meta umhverfisáhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar eins og um væri að ræða framkvæmd í flokki A og framkvæmdin færi því í fullt ferli mats á umhverfisáhrifum. Helstu rök framkvæmdaraðila voru eftirfarandi:

- Rannsóknir á lífríki, náttúru og minjum eru af skörum skammti eða ekki fyrir hendi sem kallar á ítarlegar rannsóknir. Með því að vinna fyrst tillögu að matsáætlun geta rannsóknir orðið markvissari og mat á áhrifum framkvæmdarinnar á umhverfið eins vandað og frekast er unnt.
- Hugsanlega eru fleiri en einn möguleiki á virkjunartilhögun sem vert er að kynna opinberlega og lýsa í umhverfismatsferli.
- Vatnsaflsvirkjanir eru oft umdeildar og því mikilvægt að mati framkvæmdaraðila að almenningur hafi aðkomu að ferlinu, hvort heldur er til að kynnast framkvæmdinni og/eða koma athugasemdum á framfæri sem geta hjálpað til við að lágmarka áhrif á umhverfið.

Skipulagsstofnun féllst á þessa málsmeðferð í bréfi dags. 16. maí 2018.

Málsmeðferðinni lauk svo með álit Skipulagsstofnunar 22. nóvember 2019.

Vopnafjarðarlína 1

Framkvæmd við niðurtöku loftlínunnar er tilkynningaskyld til ákvörðunar um matsskyldu til Skipulagsstofnunar skv. flokki B, sbr. tl. 13.02 í 1. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000. Í tl. 13.02 segir:

„Allar breytingar eða viðbætur við framkvæmdir samkvæmt flokki A, aðrar en tilgreindar eru í tölulið 13.01, og flokki B sem hafa þegar verið leyfðar, framkvæmdar eða eru í framkvæmd og kunna að hafa umtalsverð umhverfisáhrif“.

Jarðstrengslögnin ein og sér fellur ekki undir tilkynningaskylda framkvæmd þar sem strengurinn er undir 10 km og fer ekki um verndarsvæði.

Skipulagsstofnun tók ákvörðun þann 12. desember 2019 um að framkvæmdin væri ekki matsskyld.

4.2 Tengsl við aðrar áætlanir

4.2.1 Landsskipulagsstefna

Samkvæmt 4. mgr. 10 gr. skipulagslaga nr. 123/2010. skulu sveitarfélög taka mið af landsskipulagsstefnu við gerð skipulagsáætlana eða breytinga á þeim. Eftirfarandi kemur fram í stefnunni og verður horft til þess við aðalskipulagsbreytinguna:

„2.5.1 Orkunýting og raforkuflutningur í skipulagsáætlunum.

Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði tekin afstaða til möguleika á orkuframleiðslu með vatnsafl, jarðvarma og vindorku í sátt við náttúru og samfélag. Skipulagsákvæðanir um raforkuflutningsmannvirki geri kleift að tryggja örugga afhendingu raforku, um leið og tekið er tillit til áhrifa á náttúru og landslag. Við skipulagsákvæðanir um nýja orkuvinnslukosti og lagningu raflína verði lagt mat á umhverfisáhrif, þar á meðal sjónræn áhrif og leitast við að velja þann kost sem valdi minnstum neikvæðum umhverfisáhrifum.“

Breyting vegna Þverárvirkjunar og Vopnafjarðarlínu 1 samræmast landsskipulagsstefnu þar sem markmið þessara breytinga er að tryggja öruggeri afhendingu raforku. Við framkvæmdir skal þess gætt að umhverfisáhrif verði sem allra minnst og frágangur falli sem best að núverandi landslagi.

Nálgast má Landsskipulagsstefnu hér:

<https://www.landsskipulag.is/gildandi-stefna/stefnan>

4.2.2 Aðalskipulag Vopnafjarðar 2006-2026

Samkvæmt Aðalskipulagi Vopnafjarðarhrepps 2006-2026 er framkvæmdasvæði Þverárvirkjunar skilgreint sem landbúnaðarsvæði (neðan við 300 m y.s.).

Fyrirhuguð línuleið jarðstrengs um Hellisheiði er á landbúnaðarsvæði og óbyggt svæði (ofar 300 m y.s.). Núverandi loftlína fer í jaðar svæðis á náttúruminjaskrá kennt við Fagradalsfjöll og þverar tvær gönguleiðir á leiðinni niður í Böðvarsdal.

Á landbúnaðarlandi sveitarfélagsins eru nokkrar reið- og gönguleiðir og er lögð áhersla á að merkja, kynna og skapa nýja möguleika í útivist og ferðamennsku á svæðinu. Lögð verði áhersla á sjálfbæra þróun lands þ.e.a.s. að markvisst verði fylgst með þoli landsins vegna ferðamanna og búfjár og leitast við að ofbjóða því ekki.

Óbyggð svæði eru opin svæði til almennrar útiveru eða takmarkaðrar umferðar fólks og þar er ekki gert ráð fyrir mannvirkjagerð, þ.m.t. skógræktarsvæði önnur en nytjaskógrækt á bújörðum og landgræðslusvæði.

Í kafla 3.2.8 um veitur – almennt veitukerfi segir:

„Mikilvægt er að veitukerfi nýtist íbúum sveitarfélagsins og atvinnustarfsemi á hagkvæman hátt. Næg og örugg raforka verður tryggð fyrir íbúa og atvinnulíf. Vopnafjarðarhreppur er á rafhitunarsvæði þar sem húsnæði er undantekningarlítið hitað upp með rafmagni“.

Áherslur sveitarstjórnar Vopnafjarðarhrepps eru m.a. að tryggja raforkuflutning til byggðarlagsins en húsnæði er undantekningarlítið hitað upp með rafmagni þar sem ekki hefur fundist nægilega heitt vatn á svæðinu.

Aðalskipulag Vopnafjarðarhrepps má finna hér:

https://www.vopnafjardarhreppur.is/Stjornsysla/skipulags_og_byggingarmal/skipulags_gogn

4.2.3 Kerfisáætlun Landsnets

Í gildi er Kerfisáætlun Landsnets 2019-2028 þar sem er gert ráð fyrir að styrkja flutningskerfi raforku til Vopnafjarðar árið 2021 og er það forsenda fyrirhugaðra framkvæmda.

Endurnýjun Vopnafjarðarlínu 1 er á framkvæmdaáætlun 2020-2022 sem er hluti af Kerfisáætlun Landsnets. Í áætluninni segir:

Verkefnið snýr að endurbótum á Vopnafjarðarlínu 1 sem er hluti af svæðisbundna flutningskerfinu á Austurlandi. Verkefnið gengur út á að breyta línunni, sem er 66 kV háspennulína, er liggur frá tengivirkinu við Lagarfoss að tengivirki rétt við Vopnafjarðarbæ, í þeim tilgangi að auka afhendingaröryggi á Vopnafirði og einnig til að minnka slyshættu við rekstur og viðhald línunnar. Línan er tréstaurlína og er heildarlengd rúmlega 58 km. Hún liggur meðfram Lagarfljóti og Jökulsá Brú í Hróarstungu í átt til sjávar. Línan þverar Hellisheiði eystri og fer niður Skinnugil og upp Búrið, sem er afar torfarið og hættulegt á veturna. Ofan af Hellisheiði eystri liggur línan inn Vopnafjörð og í tengivirkið norðan megin við fjörðinn. Línan var tekin í notkun árið 1980.

Nálgast má framkvæmdaáætlunina hér:

<https://framtidin.landsnet.is/framkvaemdaaetlun-2020-2022/lysing-verkefna-a-arinu-2021/>

4.3 Mat á áhrifum

Matsvinnan fer fram samhliða vinnu við tillögu á breytingu á aðalskipulagi svo bregðast megi við hugsanlega neikvæðum umhverfisáhrifum. Leitast verður við að draga úr neikvæðum áhrifum í samræmi við hugmyndir um sjálfbæra þróun og til að stuðla að skipulagstillagan hafi eins jákvæð umhverfisáhrif og kostur er.

Horft er til mögulegra áhrifa breytinganna á þá umhverfispætti sem eru flokkaðir í kaflanum hér á eftir.

Notaðar eru fjórar vægiseinkunnir við matið:

+	Líkur á jákvæðum áhrifum
+/-	Áhrif talin óveruleg
-	Líkur á neikvæðum áhrifum
?	Óvissa um áhrif/áhrif háð útfærslu

Ef líkur eru á neikvæðum áhrifum eru þau skoðuð nánar og metið hvort þau teljist lítil, miðlungs (neikvæð) eða mikil (veruleg og neikvæð) út frá einkennum áhrifa (umfang/stærð) og gildi umhverfispáttar (mikilvægi/viðkvæmni).

Stigskipting áhrifa	Aðgerðir
Áhrif talin neikvæð en lítil	Áhrifin talin neikvæð en lítilsháttar. Ekkert frekar aðhafst.
Áhrif talin neikvæð	Leitað eftir útfærslum til að draga úr áhrifum og/eða mótvægisáðgerðum.
Áhrif talin verulega neikvæð	Áhrif veruleg. Skoða ætti fleiri valkosti sem hafa minni áhrif.

4.4 Umhverfispættir og viðmið

Í matsvinnunni verða skoðuð möguleg áhrif á þá umhverfispætti sem taldir eru upp í töflu 5.1. Horft verður til mögulegra áhrifa sem breytingin mun leiða af sér þ.e.a.s. áhrif vegna þeirra framkvæmda og breytingar á umhverfinu sem telja má líkleg.

Tafla 5.1. Þeir umhverfispættir sem verða skoðaðir við umhverfismat skipulagsáætlunarinnar ásamt matsspurningum.

Umhverfispáttur	Matsspurningar
Loftslag - Losun kolefnis - Binding kolefnis	Mun breytingin leiða til áhrifa á magn gróðurhúsalofttegunda í andrúmslofti?
Land - Landslag - Jarðfræði & jarðmyndanir - Náttúruminjar - Jarðvegur - Ár, lækir og vötn	Mun breytingin leiða til áhrifa á ásýnd lands og landslag? Mun breytingin fela í sér áhrif á jarðmyndanir sem njóta verndar eða þykja sérstæðar? Mun breytingin leiða til áhrifa á náttúruminjar? Mun breytingin leiða til áhrifa á vatnsmagn og rennsli í ám og vötnum?
Lífriki - Gróður - Dýralíf - Búsvæði - Vistgerðir	Mun breytingin fela í sér áhrif á gróður og gróðurfar á yfirborði? Mun breytingin hafa áhrif á dýralíf og búsvæði (s.s. fuglalíf og dýralíf í ám)? Mun breytingin leiða af sér áhrif á vistgerðir sem vert er að vernda?
Heilsa & öryggi - Náttúruvá - Slysaætta - Mengun - Óþægindi	Mun breytingin hafa áhrif á náttúruvá, slysaættu eða mengun á svæðinu? Mun breytingin fela í sér óþægindi fyrir íbúa og gesti í sveitarfélaginu?
Samfélag - Landnotkun - Efnahagur & atvinnulíf - Þjónusta við íbúa	Mun breytingin hafa áhrif á landnotkun á svæðinu? Mun breytingin hafa hagræn áhrif? Mun breytingin hafa áhrif á veitukerfi og afhendingu rafmagns í sveitarfélaginu? Mun breytingin hafa áhrif á aðgengi að útivistarsvæðum og ósnortinni náttúru?
Fornleifar og minjar	Mun breytingin hafa áhrif á fornminjar?

Viðmið eru sett með tilliti til stefnuskjala Vopnafjarðarhrepps ásamt markmiðum sveitarfélagsins í samfélags- og umhverfismálum auk viðmiða í opinberum stefnuskjölum, lögum eða alþjóðlegum skuldbindingum.

Fyrir báðar breytingarnar eru viðmið einkum sótt í:

- Náttúruverndarlög nr. 60/2013

- Lög nr. 80/2012 um menningarminjar
- Aðalskipulag Vopnafjarðarhrepps 2006-2026
- Vistgerðarflokkun Náttúrufræðistofnunar Íslands
- Válista Náttúrufræðistofnunar Íslands

4.5 Áhrifaþættir

4.5.1 Þverárvirkjun

Vegna Þverárvirkjunar verða eftirfarandi áhrifaþættir skoðaðir:

- Mannvirkjagerð og framkvæmdir sem breytingin á aðalskipulagi heimilar:
 - Inntaksmannvirki – stíflur, lón og aðrennslisskurður
 - Þrýstipípa og aðkomuvegur meðfram pípu að stíflu
 - Stöðvarhús og frárennslisskurður
 - Efnistaka og haugsetning
- Rekstur og viðhald virkjunar

4.5.2 Vopnafjarðarlína 1

Vegna Vopnafjarðarlínu 1 verða eftirfarandi áhrifaþættir skoðaðir:

- Framkvæmdir sem breytingin á aðalskipulagi heimilar:
 - Gröftur og lagning jarðstrengs.
 - Efnistaka og flutningar vegna fylliefna.
 - Niðurtaka loftlínu og mastra.

4.6 Valkostir

Fyrst og fremst er fjallað um breytingar á aðalskipulag og áhrif þeirra bornar saman við núllkost eða óbreytt ástand. Þó er horft á áhrif ólíkra útfærsla á þeim þáttum sem kunna að hafa neikvæð umhverfisáhrif.

Vegna Þverárvirkjunar er bent á umfjöllun um valkosti í matsskýrslu framkvæmdaraðila og álitni Skipulagsstofnunar.

Varðandi Vopnafjarðarlínu 1 er bent á að samkvæmt niðurstöðu Skipulagsstofnunar var fyrirhuguð framkvæmd á línunni ekki talin líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og sé því ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Sveitarstjórn metur sem svo að leiðarval Landnets fyrir jarðstreng byggji á því að valda eins litlum umhverfisáhrifum og hægt er.

4.7 Umhverfisáhrif vegna Þverárvirkjunar

Ýtarleg gögn um framkvæmdina og áhrif hennar á umhverfið liggja fyrir í matsskýrslu framkvæmdaraðila og niðurstöðu Skipulagsstofnunar um áhrif framkvæmdarinnar. Umhverfisáhrif tillögu að breytingu á aðalskipulagi þar sem Þverárvirkjun er bætt við aðalskipulagið eru metin út frá þeim upplýsingum sem koma þar fram. Umfjöllun og niðurstaða umhverfismatsins hér eru byggðar á þessum upplýsingum og eru þær metnar út frá sjónarhóli sveitarstjórnar.

4.7.1 Áhrif á loftslag

Loftslag • Losun GHL • Binding GHL	Mun breytingin leiða til áhrifa á magn gróðurhúsalofttegunda (GHL) í andrúmslofti?
---	--

Rafmagn á Vopnafirði er í dag að mestu fengið frá Lagarfossvirkjun sem er vatnsaflsvirkjun. Einnig er notast við olíuknúna varaafstöð sem er keyrð þegar kemur til skerðinga á raforku inn á svæðið. Til stendur að tengja Þverárvirkjun inn á núverandi raforkukerfi í Vopnafirði sem mun draga úr þörfinni á að nota varaafstöðina. Þannig muni draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Þó er óljóst hversu mikið eða til hve langs tíma þau áhrif verða þar sem gera má ráð fyrir aukinni eftirspurn eftir rafmagni á Vopnafirði. Dugar að nefna rafvæðingu í samgöngum sem er mikið til umræðu í dag.

Framkvæmdir munu valda aukinni losun á meðan á þeim stendur, eins og á við um allar framkvæmdir í dag. Aðferðir til að draga frekar úr áhrifum framkvæma á losun GHL eru ekki nægilega þekktar til að hægt sé að setja frekari skilyrði um þau. Einna helst er það takmörkun á bruna jarðefnaeldsneytis á vinnuvélum en þar mætast einnig sjónarmið hagkvæmninnar. Verður því höfðað til almennrar skynsemi hvað það varðar.

Áhrif Þverárvirkjunar á losun GHL eru því líkleg til að vera jákvæð en hve lengi eða hversu mikið er óljóst.

Röskun á votlendi mun að öllum líkindum losa um gróðurhúsalofttegunda sem votlendið hefur bundið í jörðu. Einnig mun skerðing á yfirborði votlendis vegna lagningu vega draga lítillga úr getu votlendis til að binda kolefni. Til mótvægis við áhrifin mun framkvæmdaraðili vakta hvort votlendi munu þorna upp eftir framkvæmdir. Ef framkvæmdir hafa leitt til upppornunar og þar með frekari skerðingar á votlendi og þjónustu þess, mun framkvæmdaraðili sjá til þess að votlendi verður endurheimt á svæði sem er að minnsta kosti jafn stórt svæðunum sem raskast. Leitað verður eftir leiðsögn Umhverfisstofnunar til leiðbeiningar um útfærslur og mælingar.

Áhrif virkjunarinnar og framkvæmda henni tengdar á bindingu gróðurhúsalofttegunda (GHL) eru óljós og háð niðurstöðum vöktunar á röskuðu votlendi.

Niðurstaða

Heilt yfir eru áhrif framkvæmda vegna Þverárvirkjunar á loftslag óljós, en þó líklegri til að verða jákvæð. Rekstur virkjunarinnar er líklegur til að hafa jákvæð áhrif á loftslag en áhrifin eru háð nokkrum óvissupáttum, svo sem þróun á eftirspurn eftir raforku. Samantekið eru áhrif breytingarinnar á loftslag metin óljós á þessu stigi.

Umhverfispáttur	Áhrif
Loftslag	?

4.7.2 Áhrif á land

Land • Landslag • Jarðfræði & jarðmyndanir • Ár, lækir og vötn	Mun breytingin leiða til áhrifa á ásýnd lands og landslag? Mun breytingin fela í sér áhrif á jarðmyndanir sem njóta verndar eða þykja sérstæðar? Mun breytingin leiða til áhrifa á vatnsmagn og rennsli í ám og vötnum?
---	---

Landslag

Svæðið er í dag að mestu leyti ósnortið og helstu áhrif manns á landið eru vegslóðar og troðningar. Þverárgil er merkt gönguleið en gilið er þekkt sem fallett gil þar sem sjá má litríkt líparit, súrt innskotsberg frá gamalli megineldstöð sem stingur skemmtilega í stúf við annars dökkt basískt umhverfi Smjörfjallanna fyrir ofan gilið. Mannvirki tengd Þverárvirkjun, einkum stöðvarhús, stífla og vegir, munu breyta ásýnd og landslagi á svæðinu.

Breytingin mun leyfa framkvæmdir sem leiða til breytinga á ásýnd lands sem í dag hefur, að lang mestu leyti, ásýnd ósnortins lands. Áhrifin eru líkleg til að vera neikvæð.

Áhrifin nær til svæðis sem telst ekki vera náttúruverndarsvæði, er ekki friðlýst eða á náttúruminjaskrá. Þverárgil hefur engu að síður aðdráttarafl þar sem súrt innskotsberg myndar sjónrænt spennandi umhverfi.

Vegur og niðurgrafin þrýstipípa verður í nokkurri fjarlægð frá gílinu og gönguleiðinni. Mannvirkin munu því að öllum líkindum sjást lítið frá því vegna hæðarbreytinga í landslaginu og líklega muni ekki sjást til stíflunnar og lónsins fyrr en komið sé upp fyrir megin árgljúfrin. Talið er að fyrirhuguð virkjunarmannvirki munu ekki hafa áhrif á ásýnd til Þverárgljúfurs þar sem það er hvað stórbrotnast. Mannvirkin munu lítið sem ekkert sjást frá híbýlum fólks. Hægt er að draga úr áhrifum stöðvarhús á ásýnd með skilmálum.

Bætt verður við skilmálum fyrir gerð deiliskipulags um að draga skuli úr neikvæðum sjónrænum áhrifum stöðvarhússins.

Áhrif breytingarinnar á landslag eru því talin neikvæð en lítil.

Jarðfræði & jarðmyndanir

Breytingin mun leiða af sér að ónefndur foss í Þverárgljúfri mun þorna upp þar sem lækurinn sem rennur í hann verður leiddur í lón virkunarinnar.

Umhverfi fossins og lækjarfarvegur verða áfram til staðar og því möguleiki á að afturkalla áhrifin með því að hleypa vatni aftur að honum.

Áhrifin á jarðfræði & jarðmyndanir eru því talin neikvæð en lítil.

Ár, lækir og vötn

Breytingin mun leiða af sér að skerðing verður á rennsli í Þverá. Breytingin veður mest að vetrarlagi en yfir sumartímann er gert ráð fyrir að áin renna á yfirfalli á stíflu.

Áhrif breytingarinnar á ár, læki og vötn eru metin óveruleg.

Niðurstaða

Áhrif á landslag, jarðfræði og jarðmyndanir eru metin neikvæð en lítil. Áhrif á ár læki og vötn eru metin óveruleg. Áhrif breytingarinnar á land eru því talin verða neikvæð en lítil.

Umhverfispáttur	Áhrif
Land	-

4.7.3 Áhrif á lífríki

Lífríki • Gróður • Vistgerðir • Dýralíf • Búsvæði	Mun breytingin fela í sér áhrif á gróður og gróðurfar á yfirborði? Mun breytingin hafa áhrif á dýralíf (s.s. fuglalíf og dýralíf í ám)? Mun breytingin leiða af sér áhrif á vistgerðir sem vert er að vernda?
--	---

Gróður

Mun breytingin fela í sér áhrif á gróður og gróðurfar á yfirborði?

Svæði sem verða undir vegum eða öðrum mannvirkjum eru ekki þekkt fyrir sjaldgæfar eða friðaðar tegundir.

Að leyfa rekstur virkjunarinnar mun hafa áhrif á rennsli í þar með áhrif á bakkagróður. Einna helst verður minna rennsli í ánni þegar snjór liggur yfir bökkum. Rof á árbökkum vegna flóða í ánni mun ráðast af náttúrulegum flóðum. Áhrifin eru því metin óveruleg.

Dýralíf og búsvæði

Mun breytingin hafa áhrif á dýralíf (s.s. fuglalíf og dýralíf í ám)?

Helsta skerðing á búsvæðum dýra verður lagning vegar sem liggur að stíflu og lóni virkjunarinnar. Vegurinn er hins vegar lítið brot þeirra búsvæða sem fuglar nýta. Hægt er að takmarka umferð um veginn ef þarf til að tryggja verndun fugla á varptíma.

Einna helst má gera ráð fyrir að umsvif við framkvæmdir valdi fuglum truflunum. Áhrifa mun einna helst gæta á meðan framkvæmdum stendur en með tímanum er gert ráð fyrir að fuglar aðlagist breyttum aðstæðum.

Úttekt á fuglum í Þverárdal var gerð þann 6.júní 2018 á vegum Náttúrustofu Austurlands samkvæmt matsskýrslu framkvæmdaraðila. Samkvæmt niðurstöðu þeirrar úttektar er a svæðinu að finna tvær tegundir fugla af valista Náttúrufræðistofnunar Íslands (NÍ). Þessar tegundir eru fýll (tegund í hættu) og fálki (tegund í nokkurri hættu).

Til viðbótar voru sjö tegundir af þeim 20 sem voru skrásettar skilgreindar sem ábyrgðar-tegundir. Þessar tegundir eru heiðagæs, sandlóa, heiðlóa, lóupræll,

jaðrakan, spói og stelkur. Auk þessara tegunda er smyrill, sem skilgreindur er í forgangi vegna Bernarsamnings og grágæs sem er á lista NÍ yfir svokallaðar forgangstegundir.

Fuglar sem nýta votlendi sem bú- og varpsvæði verða fyrir neikvæðum áhrifum vegna skerðinga á þeim. Líkast til verða áhrifin mest á framkvæmdatíma en að honum loknum er líklegt að fuglar muni endurheimta búsvæði sín að miklu leyti.

Til að lágmarka áhrif á fálka eru settir skilmálar fyrir framkvæmdaleyfi að leitað verði leiðsagnar Náttúrufræðistofnunar Íslands um líklega staðsetningu fálka og að ákvarðanir varðandi mótvægisaðgerðir verða teknar í samráði við stofnunina

Á framkvæmdartíma kunna framkvæmdir að raskað ró annara dýra sem halda til eða ferðast um virkjunarsvæðið. Þau áhrif eru tímabundin og ekki talin mikil þar sem búsvæði annarra dýra eru ekki þekkt á virkjunarsvæðinu.

Áhrifin eru því metin neikvæð en lítil.

Vistgerðir

Lega þrýstipípu og vegar meðfram henni fer að hluta um votlendi sem njóta verndar á grundvelli 61. gr. náttúruverndarlaga. **Umfang áhrifanna er óljóst en útfærsla framkvæmda miðast við að halda raski votlendis í lágmarki auk þess sem verklag miðar við að takmarka framræslu þess.**

Settir eru skilmálar um að halda skuli til haga náttúrulegum gróðri og leggja hann að vegi og yfir þrýstipípuna þar sem hún mun liggja í jörðu. Þar sem óvissa er um hvort og þá hversu mikið votlendi mun raskast verður, að framkvæmdum loknum, lagt mat á umfang mýra sem kunna að raskast. Leita skal leiðbeininga Umhverfisstofnunar um mælingu á umfangi rasks.

Ef í ljós kemur að mýrar hafi þornað upp á köflum verður framkvæmdaraðili að stuðla að endurheimt votlendis sem nemur mældri skerðingu

Áhrif breytingarinnar á vistgerði eru líkleg til að verða neikvæð. Með mótvægisaðgerðum má draga úr áhrifum sem verða áfram metin nokkuð neikvæð.

Niðurstaða

Breytingin mun hafa neikvæð áhrif á vistgerðir vegna rasks á votlendi jafnvel með mótvægisaðgerðum sem þó draga úr áhrifum. Skilyrði verða sett fyrir framkvæmdarleyfi um að vakta skuli væntanleg áhrif á votlendi.

Áhrif á gróður og gróðurfur er metin neikvæð en lítil. Áhrif á fugla er talin verða neikvæð en lítil með skilmálum um ráðstafanir sem eiga að draga úr áhrifum.

Með mótvægisaðgerðum má draga úr áhrifum sem verða áfram nokkuð neikvæð.

Umhverfispáttur	Áhrif
Lífriki	-

4.7.4 Áhrif á heilsu og öryggi

Heilsa & öryggi Óþægindi	Mun breytingin fela í sér óþægindi fyrir íbúa og gesti í sveitarfélaginu?
---	---

Óþægindi

Mun breytingin fela í sér óþægindi fyrir íbúa og gesti í sveitarfélaginu?

Fyrirséð er að á framkvæmdatíma getur umferð vinnuvéla um Sunnudalsveg og síðar lagning jarðstrengs frá Þverárvirkjun og að tengivirki, tafið umferð á Sunnudalsvegi. Þær tafir eru verða mjög staðbundnar og eingöngu bundnar við framkvæmdatíma auk þess að ekki er talin þörf á að loka veginum.

Breytingin er talin hafa óveruleg áhrif á óþægindi.

Niðurstaða

Breytingin er talin hafa óveruleg áhrif á heilsu og öryggi. Áhrifa gætir eingöngu á framkvæmdartíma.

Umhverfispáttur	Áhrif
Heilsa og öryggi	+/-

4.7.5 Áhrif á samfélag

Samfélag	Mun breytingin hafa áhrif á landnotkun á svæðinu? Mun breytingin hafa hagræn áhrif? Mun breytingin hafa áhrif á veitukerfi og afhendingu rafmagns í sveitarfélaginu? Mun breytingin hafa áhrif á aðgengi að útivistarsvæðum og ósnortinni náttúru?
- Landnotkun - Efnahagur & atvinnulíf - Lífsgæði íbúa	

Landnotkun

Breytingin kallar á breytta landnotkun þar sem iðnaðarsvæði kemur á svæði sem er í dag skilgreint sem landbúnaðarsvæði. Breytingin skerðir þó ekki nýtingarmöguleika jarðeigenda þar sem tún eða ræktarsvæði skerðast ekki. Áhrifin eru því metin óveruleg.

Efnahagur & atvinnulíf

Breytingin mun leiða til aukins framboðs á raforku sem eykur möguleika á frekari atvinnuuppbyggingu í sveitarfélaginu. Þá verða skammvinn jákvæð áhrif á framkvæmdartíma þar sem tímabundin aukning verður í atvinnu. Áhrifin eru því metin jákvæð á efnahag og atvinnulíf.

Lífsgæði íbúa

Einn tilgangur breytingarinnar er að leyfa virkjun sem framleiðir raforku með nýtingu orkunnar í heimabyggð að leiðarljósi. Tilkoma Þverárvirkjunar mun auka afhendingaröryggi raforku á svæðinu þar sem fæðing inn á svæðið yrði möguleg eftir tveimur leiðum.

Veglagning fyrir virkjunina og tilvist mannvirkja vegna hennar munu að vissu leyti skerða ásýnd og upplifun af ósnortinni náttúru í og við Þverárgljúfur. Áhrifin eru metin takmörkuð og lítil.

Áhrif breytingarinnar á lífsgæði íbúa eru metin jákvæð.

Niðurstaða

Áhrif breytingarinnar á samfélag eru metin jákvæð þar sem þau leiða til aukins framboðs raforku á svæðinu, eykur afhendingaröryggi auk þess að skapa aukin atvinnutækifæri en tímabundin.

Umhverfispáttur	Áhrif
Samfélag	+

4.7.6 Áhrif á fornleifar og minjar

Fornleifar og minjar	Mun breytingin hafa áhrif á fornleifar og minjar?
----------------------	---

Vegna fyrirhugaðra framkvæmda voru fornleifar skráðar af fornleifadeild Byggðasafns Skagfirðinga sumarið 2018. Voru skráðar minjar utan fyrirhugað vinnusvæði. Tvær heytóftir, merktar 1958-27 og 1958-28, eru innan við 100 m frá vinnusvæði og eru því í hættu að verða fyrir raski.

Auðvelt er að koma í veg fyrir rask að vangá með því að merkja staðsetningu þeirra og gera grein fyrir þeim við verktaka.

Niðurstaða

Áhrif breytingarinnar á fornleifar og minjar eru talin óveruleg svo fremur sem skráðar fornleifar innan við 100 m frá vinnusvæðinu verða merktar.

Komi áður óþekktar minjar í ljós skal stöðva framkvæmd án tafar og tilkynna Minjastofnun Íslands. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.

Umhverfispáttur	Áhrif
Fornleifar og minjar	+/-

4.7.7 Samantekt áhrifa og niðurstaða

Heilt yfir eru áhrif framkvæmda vegna þverárvirkjunar á loftslag óljós, en þó líklegri til að vera neikvæð. Rekstur virkjunarinnar er líklegur til að hafa jákvæð áhrif á loftslag en áhrifin eru háð nokkrum óvissupáttum, svo sem þróun á eftirspurn eftir raforku. Samantekið eru áhrif breytingarinnar á loftslag metin óljós á þessu stigi.

Áhrif breytingarinnar á land eru talin verða neikvæð en lítil þar sem áhrif á ásynd lands eru metin neikvæð en lítil. Dregið verður úr áhrifunum með mótvægisáðgerðum.

Breytingin mun hafa neikvæð áhrif á vistgerðir vegna rasks á votlendi jafnvel með mótvægisáðgerðum sem þó draga úr áhrifum. Niðurstöður vöktunar munu leiða frekar í ljós umfang áhrifanna. Áhrif á gróður og gróðurfur er metin neikvæð en lítil. Með mótvægisáðgerðum má draga úr áhrifum sem verða áfram nokkuð neikvæð.

Áhrif breytingarinnar á samfélag eru metin jákvæð þar sem þau leiða til aukins framboðs raforku á svæðinu, eykur afhendingaröryggi auk þess að skapa aukin atvinnutækifæri.

Áhrif breytingarinnar á fornleifar og minjar eru talin óveruleg svo fremur sem skráðar fornleifar innan við 100 m frá vinnusvæðinu verða merktar.

Tafla 4.2 Samantekt umhverfismats

Umhverfispáttur	Áhrif
Loftslag	?
Land	-
Lífriki	-
Heilsa og öryggi	+/-
Samfélag	+
Fornleifar og minjar	+/-

4.8 Umhverfisáhrif vegna Vopnafjarðarlínu 1

Upplýsingar og gögn um framkvæmdina og áhrif hennar liggur fyrir í greinargerð sem fylgdi tilkynningu Landsnets til Skipulagsstofnunar um ákvörðun um matsskyldu.

Umvhverfisáhrif tillögu að breytingu á aðalskipulagi þar sem legu Vopnafjarðarlínu 1 er breytt eru metin út frá þeim upplýsingum sem koma þar fram. Umfjöllun og niðurstaða umhverfismatsins hér eru byggðar út frá þessum upplýsingum og eru þær metnar út frá sjónarhóli sveitarstjórnar.

4.8.1 Áhrif á loftslag

Loftslag • Losun GHL • Binding GHL	Mun breytingin leiða til áhrifa á magn gróðurhúsalofttegunda (GHL) í andrúmslofti?
---	--

Gera má ráð fyrir aukinni losun gróðurhúsalofttegunda (GHL) ef grafinn er skurður um lítt raskað votlendi.

Nýr jarðstrengur myndi að mestu liggja í þegar röskuðu, lítt grónu landi í námunda við veginn yfir Hellisheiði. Samkvæmt vistgerðarkorti Náttúrufræðistofnunar Íslands má finna lítt raskað votlendi neðst í hlíð Böðvarsdals. Nákvæmni vistgerðarkortsins miðast við mælikvarða 1:25.000 og það þarf að hafa í huga þegar þessi niðurstaða er skoðuð. Auk þess þarf að hafa í huga að strengleið liggur að stærstum hluta með núverandi eða eldri vegleið, sem er raskað land.

Ekki er talið að votlendi raskist við niðurtöku loftlínu og mastra enda er það svæði raskað. Slóðar eru nú þegar víðast hvar með línunni eða aðrar leiðir sem nýttar voru við gerð og vegna viðhalds línunnar.

Gera má ráð að vegna þessara framkvæmda þarf að notast við vinnuvélar og tæki sem brenna jarðefnaeldsneyti og losa þar með gróðurhúsalofttegundum út í andrúmsloftið. Sé horft til þess að ekki verði farið í þessar framkvæmdir má búast við aukinni þörf á viðhaldi í náinni framtíð með tilheyrandi notkun vinnuvéla og tækja. Því er gert ráð fyrir að áhrif af notkun vinnuvéla og tækja vegna framkvæmda sé óveruleg.

Samantekt

Áhrif vegna framkvæmda við lagningu jarðstrengs og niðurtöku loftlínu eru talin vera óveruleg á loftslag.

Umvhverfispáttur	Áhrif
Loftslag	+/-

4.8.2 Áhrif á land

Land • Landslag	Mun breytingin leiða til áhrifa á ásýnd lands og landslag?
--	--

Landslag

Niðurtaka loftlínu bæti ásýnd lands sem er mikið til óbyggt og lítt snortið. Áhrifin eru því metin jákvæð.

Niðurstaða

Áhrif breytingarinnar á land er metin jákvæð vegna niðurtöku loftlínu.

Umhverfispáttur	Áhrif
Land	+

4.8.3 Áhrif á lífríki

Lífríki • Gróður • Dýralíf • Búsvæði • Vistgerðir	Mun breytingin fela í sér áhrif á gróður og gróðurfar? Mun breytingin hafa áhrif á dýralíf og búsvæði (s.s. fuglalíf og dýralíf í ám)? Mun breytingin leiða af sér áhrif á vistgerðir sem vert er að vernda?
--	--

Gróður

Helstu umhverfisáhrif af lagningu jarðstrengs felist í raski á gróðurpekju. Vistgerðir, metnar með mjög hátt og hátt verndargildi eru í strenglegu. Framkvæmdum verður hagað þannig að farið er að mestu eftir þegar röskuðu svæði og því ekki talið að gróðri verði raskað umfram það sem þegar hefur verið gert. Lagnaleið jarðstrengsins verður m.a. að mestu leyti innan núverandi veghelgunarsvæðis þjóðveggar yfir Hellisheiði og á lítið grónu landi er ekki talið að rask á gróðurlendi verði umfangsmikið og innan ákveðins tíma verður rask að mestu leyti lítt sýnilegt á yfirborði.

Helstu neikvæðu áhrif niðurtöku línu eru rask á gróðurpekju við staura og á slóða meðfram línu auk samantekt línunnar.

Áhrifin breytingarinnar á gróður eru því metin óveruleg.

Dýralíf og búsvæði

Niðurtaka loftlínu er talin draga úr áflogi fugla og breytingin því talin hafa jákvæði áhrif á dýralíf og búsvæði.

Vistgerðir

Lega jarðstrengs er að mestu í þegar röskuðu, lítt grónu landi í námunda við veginn yfir Hellisheiði. Samkvæmt vistgerðarkorti Náttúrufræðistofnunar Íslands má finna lítt raskað votlendi neðst í hlíð Böðvarsdals. **Nákvæmni vistgerðarkortsins miðast við mælikvarða 1:25.000 og það þarf að hafa í huga þegar þessi niðurstaða er skoðuð. Auk þess þarf að hafa í huga að strengleið liggur að stærstum hluta með núverandi eða eldri vegleið, sem er raskað land.**

Með réttum vinnuaðferðum ætti að vera hægt að koma í veg fyrir óþarfa röskun á þeim vistgerðum sem hafa hátt verndargildi. Auk þessa verða ummerki um lagningu strengsins ekki til langframa. Ekki er um að ræða framkvæmd á svæði sem fellur undir verndarákvæði.

Ekki er talið að votlendi raskist við niðurtöku loftlínu og mastra enda er það svæði þegar raskað. Slóðar eru nú þegar víðast hvar með línunni eða aðrar leiðir sem nýttar voru við gerð og vegna viðhalds línunnar.

Áhrifin á vistgerðir eru því metin óveruleg.

Niðurstaða

Breytingin er talin hafa óveruleg áhrif á lífríki þar sem áhrif á vistgerðir eru taldar óverulegar en áhrif á fuglalíf talin verða jákvæð.

Umhverfispáttur	Áhrif
Lífríki	+/-

4.8.4 Áhrif á heilsu og öryggi

Heilsa & öryggi - Náttúruvá - Slysaðætta - Óþægindi	Mun breytingin hafa áhrif á náttúruvá eða slysaðættu á svæðinu? Mun breytingin fela í sér óþægindi fyrir íbúa og gesti í sveitarfélaginu?
--	--

Náttúruvá og slysaðætta

Áhrif af náttúruvá verða minni þar sem snjóflóð og veðráttu hafa töluvert minni áhrif á jarðstreng en loftlínu yfir Hellisheiði. Þá er breytingin talin leiða til minni slysaðættu þar sem minni líkur eru á að sinna þurfi viðhaldi á jarðstrengi við erfiðar aðstæður heldur en loftlínu.

Óþægindi

Á meðan framkvæmdir standa yfir má telja líklegt að tafir verða á umferð um Hellisheiði Eystri. Þær tafir verða mjög staðbundnar og afmarkaðar við framkvæmdatíma. Dregið hefur úr umferð um heiðina eftir að aðalaðkoma í Vopnafjörð var færð um nýjan Norðausturveg árið 2013. Áhrifin eru meti óveruleg ef nokkur.

Niðurstaða

Breytingin er talin hafa jákvæð áhrif á heilsu og öryggi þar sem lagning jarðstrengs í stað loftlínu mun draga úr áhrifum af náttúruvá og draga úr slysaðættu þar sem minni líkur eru á að sinna þurfi viðhaldi jarðstrengs við erfiðar aðstæður.

Umhverfispáttur	Áhrif
Heilsa & öryggi	+

4.8.5 Áhrif á samfélag

Samfélag Lífsgæði íbúa	Mun breytingin hafa áhrif á veitukerfi og afhendingu rafmagns í sveitarfélaginu? Mun breytingin hafa áhrif á aðgengi að útivistarsvæðum og ósnortinni náttúru?
---	---

Lífsgæði íbúa

Breytingin mun draga úr viðhaldspörf rafmagnsveitukerfisins, auka þannig afhendingaröryggi rafmagns í sveitarfélaginu og bæta þar með lífsgæði íbúa.

Sjónræn áhrif af niðurtöku loftlínu á svæði sem hefur að miklu leyti ásynd lítt snortinnar náttúru munu auka útivistargildi svæðisins.

Niðurstaða

Breytingin er talin hafa jákvæð áhrif á samfélag þar sem hún er talin auka lífsgæði íbúa.

Umhverfispáttur	Áhrif
Samfélag	+

4.8.6 Áhrif á fornleifar og minjar

Fornleifar og minjar	Mun breytingin hafa áhrif á fornminjar?
----------------------	---

Fornleifar hafa ekki verið skráðar á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði. Í umsögn Minjastofnunar Íslands við skipulags- og matslýsingu fyrir þessa breytingu á aðalskipulagi, kemur fram að stofnunin telur ekki þörf á að skrá fornleifar sérstaklega. Stofnunin metur litlar líkur séu á fornleifum á leiðinni frá Fönn og norður yfir heiðina að Dalsá. Í landi Eyvindarstaða eru nær örugglega fornleifar þó þær hafi ekki verið skráðar.

Minjastofnun Íslands taldi ekki þörf á að skrá fornleifar sérstaklega en að framkvæmdin verði unnin í samráði við minjavörð Austurlands þannig að hægt yrði skoða svæðið áður en framkvæmdir hefjast. Af því gefnu skilyrði taldi stofnunin að framkvæmdin sé ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Settir verður inn skilmálar fyrir útgáfu framkvæmdaleyfis að áður en framkvæmdir hefjast í landi Eyvindarstaða verði haft samráð við minjavörð Austurlands þannig að hægt verði að skoða svæðið áður en framkvæmdir hefjast.

Áhrif breytingarinnar á fornleifar og minjar eru óljós þar sem fornleifar hafa ekki verið skráðar á svæðinu. Taldar eru litlar líkur á fornleifum á strengsleiðinni en til öryggis eru sett skilyrði fyrir útgáfu framkvæmdaleyfis. Framkvæmdir skulu unnar í samráði við minjavörð Austurlands þannig að hægt yrði skoða svæðið áður en framkvæmdir hefjast. Komi áður óþekktar minjar í ljós skal stöðva framkvæmd án tafar og tilkynna Minjastofnun Íslands. Óheimilt er að halda framkvæmdum áfram nema með skriflegu leyfi Minjastofnunar Íslands.

Umhverfispáttur	Áhrif
Fornleifar og minjar	?

4.8.7 Samantekt áhrifa og niðurstaða

Áhrif breytingarinnar á fornleifar og minjar eru metin óljós þar sem fornleifar hafa ekki verið skráðar á svæðinu. Taldar eru litlar líkur á fornleifum á strengsleiðinni en til öryggis eru sett skilyrði fyrir útgáfu framkvæmdaleyfis.

Heildarniðurstaða er sú að áhrif breytingarinnar kalla ekki á frekari mótvægisaðgerðir en settir eru í skilmála.

Tafla 4.3 Samantekt umhverfismats

Umhverfispáttur	Áhrif
Loftslag	+/-
Land	+
Lífriki	+/-
Heilsa og öryggi	+
Samfélag	+
Fornleifar og minjar	?

5 Málsmeðferð – hvenær getur þú komið að málum?

Málsmeðferð verður í samræmi við 30. - 32. gr. Skipulagslaga nr. 123/2010.

Vegna Þverárvirkjunar:

Umsagnaraðilar hafa áður fjallað um Þverárvirkjun í mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar og skilað inn umsögnum. Sjá nánar um þá málsmeðferð má lesa í álit Skipulagsstofnunar sem finna má hér: <https://www.skipulag.is/umhverfismat-framkvaemda/gagnagrunnur-umhverfismats/matsskylduakvandanir-flokkur-b/nr/995>

Vegna Vopnafjarðarlínu 1:

Umsagnaraðilar hafa áður fjallað um Vopnafjarðarlínu þegar Landsnet sendi tilkynningu til Skipulagsstofnunar og óskað var eftir umsögnum.

Sjá nánar í ákvörðun Skipulagsstofnunar sem finna má hér:

<https://www.skipulag.is/umhverfismat-framkvaemda/gagnagrunnur-umhverfismats/matsskylduakvandanir-flokkur-b/>

5.1 Kynning lýsingar

Skipulags- og matslýsing var send Skipulagsstofnun og öðrum umsagnaraðilum til umsagnar. Skipulags- og byggingarfulltrúi birti frétt á vef Vopnafjarðarhreyppar, www.vopnafjardarhreyppur.is, þann 13. mars 2020. Þar var lýsingin aðgengileg rafrænt sem og hún varð gerð aðgengileg á skrifstofu sveitarfélagsins á kynningartíma. Óskað eftir skriflegum ábendingum og athugasemdum fyrir lok dags 6. apríl.

Skipulags- og matslýsing var send eftirfarandi umsagnaraðilum: Fljótsdalshéraði, Fiskistofu, Heilbrigðiseftirliti Austurlands (HAUST), Minjastofnun Íslands, Náttúrustofnun Íslands, Náttúrustofu Austurlands, Orkustofnun, Umhverfisstofnun, Veðurstofa Íslands og Vegagerðarinnar.

Athugasemdir eða ábendingar bárust frá

5.2 Kynning tillögu í vinnslu

Tillaga í vinnslu

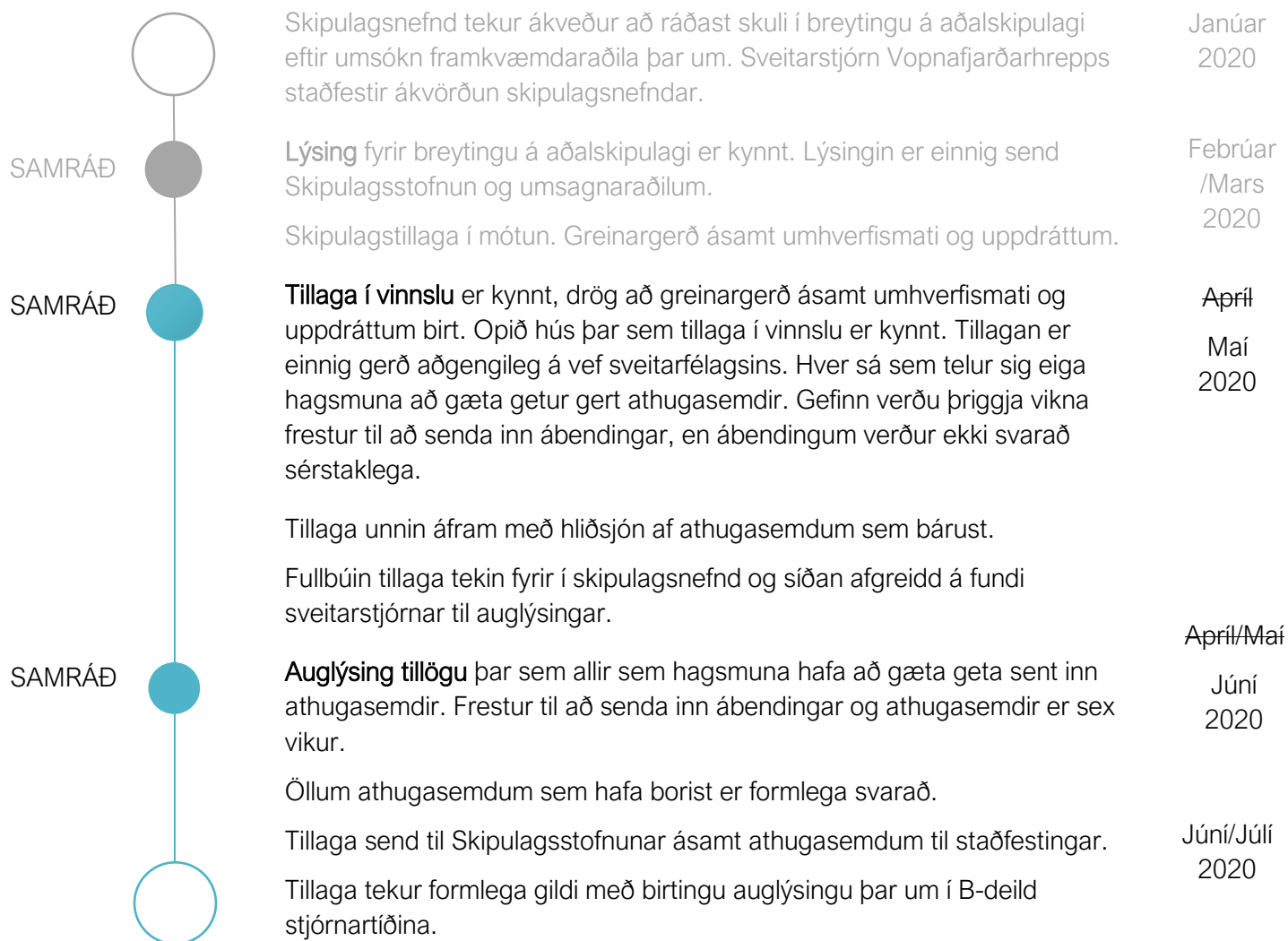
verður kynnt í samræmi við 2. mgr. 30 gr. Skipulagslaga nr. 123/2010.

Tillaga í vinnslu

Einnig skal tillagan kynnt sveitarstjórnnum aðliggjandi sveitarfélaga og svæðisskipulagsnefnd á þeim svæðum þar sem starfandi er slík nefnd

5.3 Tímalína og samráðsáætlun

6 Heimildir

Aðalskipulag Vopnafjarðarhrepps 2006-2026

Landsnet (2019). *Kerfisáætlun Landsnets 2018-2027*.

Landsnet (ágúst 2019). *VP1 Vopnafjarðarlína 1, breyting á matsskyldu mannvirki. Tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu*. nr. 19017

Lög um náttúruvernd nr. 60/2013

Náttúruminjaskrá

(<https://ust.is/nattura/natturuverndarsvaedi/natturuminjaskra/austurland/>)

Skipulagslög nr. 123/2010

Skipulagsstofnun, 2016. *Landsskipulagsstefna 2015-2026 ásamt greinargerð*.

(<https://www.landsskipulag.is/gildandi-stefna/stefnan>)

Þverárdalur ehf., júlí 2019. *Allt að 6 MW virkun í Þverá í Vopnafirði. Matsskýrsla*.

Skoðað þann 8. maí 2020 á <https://www.visitvopnafjordur.com/is/afthreying/thverargil>

Virkjanir – Orkusalan. Lagarfossvirkjun. á.á.

Skoðað þann 12. maí 2020 á <https://www.orkusalan.is/virkjun/lagarfossvirkjun>